

SLOVENSKI

Poročevalec

Uredništvo: Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vošnjak. Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1 in 3, telefon 23-322 do 23-326. Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1/II, telefon 23-322 do 23-326. Oglasi: oddelček Ljubljana, Titova cesta 7, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832. Poštini predal št. 29. Ziro račun pri Komunalni banki Ljubljana št. 50-KB-3-2-367. Mesečna naročnina 230 din.

DANES SE ZAČNE V PARIZU ZASEDANJE SVETA SEVERNO ATLANTSKEGA PAKTA

Zahod na usodnem razpotju

ZDA želijo, da bi zasedanje prineslo »Svež občutek enotnosti in prijateljstva« — Francija bo zahtevala jamstva, da je ne bodo skušali izriniti iz kroga veselih — Britanci so bolj naklonjeni političnim sklepom

PARIZ, 15. dec. (Tanjug). Jutri se bo v Parizu začela konferenca šefov vlad držav atlantskega pakta. Le-ti se bodo zavzeli za nadaljnje utrjevanje te organizacije, hkrati pa izrazili svoje mnenje glede novih mentorov v sodelovanju v atlantskem paktu in razširitvi njeno v dejavnosti od vojaškega tudi na ostala področja.

Stališče ZDA Med uradnimi osebnostmi je edino Dulles javno povedal, kaj pričakuje ZDA od konference. Sestanek šefov vlad je vreden zato, ker naj bi v vodstvo najvišjih organov upravne oblasti prinesel »svež občutek enotnosti in prijateljstva, ki bi se pozneje bolje odrazil v stikih zahodnih vlad. Najvažnejši sklep pa naj bi se izrazil v tem, da je nujno potreben smotan in odločen svet NATO tudi v mirni dobi, in čeprav razbijaške sile močno delujejo, je treba nuditi odpor sovjetskemu vojaškemu in gospodarskemu izravnanju. Državni sekretar Dulles upa, da bo v Parizu rešili tudi nekaj praktičnih vprašanj, predvsem možnost vzpostavitve evropskih oporišč za ameriške projekte s pogledom na nuklearno orožje, namenjena projektom, ostane pod ameriškim poveljstvom. Ker pa se nekateri članice temu upirajo, menijo nekateri, da »ZDA ne bodo izvajale nikakršne pritiska«. Po mnenju »New York Timesa« je za ZDA najvažnejši problem oporišč, ki so, kakor meni komentator Lipman, sprito obstoja sovjetskih medkontinentalnih projektov Evropski bolj potrebna kot kdajkoli.

Francosko stališče Francoska vlada prikaže od sestanka v Parizu zadostna jam-

Tri vprašanja

PARIZ, 15. dec. (AFP). — Generalni sekretar atlantskega pakta Paul Henri Spaak je izjavil danes na tiskovni konferenci, da bodo na konferenci predsednikov vlad držav NATO prevladovala tri vprašanja.

Prvo vprašanje bo analiza političnega položaja v svetu, drugo proučevanje vojaškega položaja in tretje razprava o sodelovanju med državami članicami atlantskega pakta v znanosti in gospodarstvu.

Kir zadeva politična vprašanja, je Spaak izrazil upanje, da bo pariška konferenca prišla do zaključka, da je treba še bolj utrditi prakso predhodnih posvetovanj, na katero je opozorilo laniško zasedanje sveta NATO. Proučevanje vojaških vprašanj bo razdeljeno na dva dela. Z ene strani bodo proučevali ukrepe za krepitve klasične oborožitve. To pomeni iskanje boljše in učinkovitejše organizacije ter verjetno večjo integracijo oboroženih sil članic NATO glede na določena klasična orožja. Z druge strani bo konferenca proučevala vsa vprašanja, ki zadevajo atomsko orožje in teledirigirane izstrelke.

Kar se pa tiče znanstvenega in gospodarskega sodelovanja med članicami atlantskega pakta, bo pariška konferenca razpravljala o njem po zmislih, ki so bila navedena v skupnem uradnem sporočilu v Washingtonu po razgovorih med Eisenhowerjem in Macmillanom. Spaak je izjavil, da gre za »težavno in zapleteno« vprašanje.

Preizkušnja za Gaillarda Pariz, 15. dec. (Tanjug). — Francoski predsednik Felix Gaillard bo jutri zahteval od skupščine, da nujno odobri načrt proračunskih izdatkov za prihodnje leto v rekordni višini 5.300 milijard frankov. Glasovanje o zaupnici s tem v zvezi bo v četrtek ali petek. Navzlic zahtevi komunističnih poslancev, naj skupščina odkloni proračun dragine in alžirski vojnec, je parlamentarna komisija za finance danes odobrila vladni predlog ter pozvala Gaillarda, naj takoj objavi podatke o pravih stroških za vojno v Alžiru ter skupščini pojasni, kako bo Francija z nameravanim primanjkljajem in kontingentno zunanjo trgovino 1. januarja mogla stopiti v skupno tržišče šestih držav male Evrope.

PARIZ, 15. dec. (Tanjug). — Britanska agencija Reuter poroča, da bo konferenca NATO v Parizu spremljala 1832 novinarjev iz 38 držav. Romunski kredit Albaniji Bukarešta, 15. dec. (Tanjug). — Po novem trgovinskem sporazumu za leto 1958 je Romunija odobrila Albaniji kredit 300 milijonov rubljev, ki ga bo Albanija izkoristila do konca leta 1960. Prihodnje leto bo Romunija izvozila v Albanijo petroleje, gradbeni material, izdelke kemične industrije in razno industrijsko blago, uvozila pa kromovo rudo in razne surovine.

TELEGRAMI KAIRO — Jugoslovanski veleposlanik v Kairu Josip Djerdja je obiskal stalnega podtajnika v egiptovskem ministertvu za zunanje zadeve Huseina Azisa. Govorila sta v mednarodnih problemih. RABAT — Maroški kralj Mohamed V. se je vrnil z večdnevnega uradnega obiska v ZDA. BUKAREŠTA — Na plenarnem zasedanju CK romunske delavske partije so soglasno odobrili poročilo o sodelovanju delegatov partije na posvetovanju 12 komunističnih in delavskih partij v Moskvi ter sestanku komunističnih in delavskih predstavnikov ob 40-letnici Oktobrske revolucije. CK romunske delavske partije je soglasno odobrilo mirovni manifest in deklaracijo 12 komunističnih in delavskih partij. BERLIN — Eden izmed tajnikov CK evropske socialistične stranke DR Nemčije dr. Gerhard Ziller je v duševni zmedenosti napravil samomor. Star je bil 45 let. BANGKOK — Danes imajo v Tajski splošne parlamentarne volitve. Volilni izidi glavnega mesta Tajske bodo objavljeni jutri, v ostalih krajih države pa v nekaj dneh. NEW YORK — Generalna skupščina OZN je pozvala norveškega kralja Olafa, naj pomaga Italiji in Etiopiji rešiti spor o meji med tema državama ter z resolucijo priporočila Italiji in Etiopiji, naj imenujeta arbitražno sodišče. MOSKVA — Drugi umetni satelit je do danes zjutraj 587-krat obkrožil zemljo. Prvi satelit je medtem napravil 1084 krogov okrog zemlje. BAGDAD — Predsednik iraške narodne skupščine Vahab Miržan je sestavil novo vlado. Miržan bo predsednik vlade in obrambni minister. TEHERAN — Iz ruševin po potresu v kurških vaseh so izkopali deseter 567 trupel, v Farsandju po izlivi nekega iranskega funkcionarja ni ostala cela niti ena hiša. TOKIO — V zahodnem in južnem delu Japonske je v hudih neurjih izgubilo življenje 11 ljudi, poškodovalo pa 29 ljudi. Požar, ki ga je povzročil vihar, je uničil 300 hiš. V severovzhodni Japonski se je potopila neka ribiška ladja, na kateri je bilo 24 ljudi. Reševalci so našli samo ostanke ladje.

tanska delegacija za razliko od ameriške bolj naklonjena zamisli, naj bi konferenca sprejela tudi politične sklepe. V Londonu se dobro zavedajo, da zahodna zveza nima skupne politike glede smotrov, ki bi podprli upanje v mir in da sama združitev vojaških sil in sredstev še ne more nadomestiti morale. Zato bodo britanski zastopniki, verjetno ob nasprotovanju ameriških, predlagali, da bi tako politiko določili vsaj v splošnih obrisih ter dali poudarek splošnim političnim obveznostim glede utrjevanja pakta, ter načelnim sklepom glede Alžira, Cipra in vprašanj Srednjega vzhoda.

Negotovost v Zah. Nemčiji V zahodnonemški javnosti prevladuje precejšnja negotovost glede problemov, ki jih bodo obravnavali na konferenci sveta Atlantskega pakta ter zlasti, ki ga bo zagovarjala zahodnonemška delegacija. Časopisi in uradni zastopniki so danes v nasprotju z uradnimi izjavami med tednom priznali, da bo zgraditev oporišč za rakete srednjega dosegla na ozemlju evropskih držav eden izmed glavnih predmetov razgovora in da bodo v Parizu glede tega sprejeli tudi jasne sklepe. Hkrati obljublajo, da kancler Adenauer v nobenem primeru ne bo prevzel končne niti jasne obveznosti, ki bi vezala Zahodno Nemčijo glede postavitve takih oporišč na njenem ozemlju, pač pa se bo vlada glede tega odločila šele naknadno, po debati v Bundestagu.

Zahodnonemška delegacija je na zasedanju atlantskega pakta odpovala z določenimi programom. Težišče tega programa je na političnih posvetovanjih držav atlantskega pakta ter tesnejšem političnem sodelovanju, hkrati pa na sodelovanju na področju znanstvenega raziskovanja in proizvodnje. Važna

točka programa zahodnonemške vlade je koordinacija obrambe in oborožitve držav članic atlantskega pakta. Ta koordinacija naj bi veljala samo za določena področja, kot je oprema letalskih sil ter obramba preu napadi iz zraka. Zahodnonemška opozicijska socialna demokratiška stranka opozarja, da bo svet zabredel v težaven položaj, če bodo v Parizu sklenili, naj bi vse članice pakta dobile atomsko in raketsko orožje ter predlaga, naj bi rajši sklenili uspešno nadzorstvo nad proizvodnjo atomskega in drugega »modernega« orožja. Namesto vojaških naj bi skali politično rešitev in s pogostejšimi sestanki obojevalno tekmo.

Stališče Italije Delegacija italijanske vlade meni sicer, da še niso dozorele razmere za to, da bi sedanja vojaška organizacija atlantskega pakta prešla v politično, da pa bi morali že zdaj nujno sprejeti sklepe, ki bi jamčili enakopravno udeležbo pri odločanju o vprašanjih, ki so važna za vse države članice. V ta namen nameravajo italijanski predstavniki, kakor je razvidno iz vladnega sporočila, predlagati stalna občasna posvetovanja o vprašanjih, ki so v zvezi s članicami atlantskega pakta, koordinacijo zunanje politike in znanstvenotehniškega sodelovanja, hkrati pa osvojitve načela »kolegialnem« sprejetju sklepov glede uporabe atomskega orožja. V poučilih krojih trdijo, da bo italijanska vlada privolila na postavitve oporišč z ameriški diriganimi projektili na njenem ozemlju, vendar z določenimi pogoji. Po sestanku italijanskega vrhovnega obrambnega sveta, na katerem je predsedoval predsednik republike Gronchi, so govorniki prav o tem čeprav uradno ni bilo sporočeno stališče, ki ga bo zagovarjala italijanska delegacija na pariški konferenci.

Naša udeležba v Bruslju

Jugoslavija bo dostojno zastopana na svetovni razstavi — Razstavljala bo tudi v mednarodni palači znanosti

Beograd, 15. dec. (Tanjug). — Jugoslavija bo poleg 47 držav z vseh kontinentov prikazala svetu na bruseljski svetovni razstavi naše uspehe v gospodarstvu, družbeni ureditvi, znanosti in kulturi. Osnovna zamisel tvorca jugoslovanskega paviljona, zagrebškega arhitekta Vjenčeslava Rihterja, je bila, da na prostoru, ki znaša samo 2.800 kvadratnih metrov, nudi čim več možnosti za razstavljanje. Zato je bil jugoslovanski paviljon projektiran v obliki polnadstropij z odprtim pritličjem.

V pritličju bodo prikazani uspehi jugoslovanskega gospodarstva. Zastopane bodo predvsem tiste panoge, s katerimi misli naša država največ trgovati. To so predvsem pisane kovine, boksit, baker, cink in svin-

ec. Grafiki in makete bodo ilustrirali bogastvo naše države v vodni sili in možnosti za izvoz električne energije. Z generatorji, transformatorji in drugo opremo, ki jo proizvajajo naše tovarne »Rade končar«, »Lito-stroj« in druge, bo Jugoslavija seznanila obiskovalce svetovne razstave s sposobnostjo naših podjetij, da samostojno projektirajo in gradijo večje hidro-energetske objekte v tujini. Številni grafiki bodo tudi prikazovali našo trgovinsko zamenjavo s tujino. V enem polnadstropju bodo fotografije in ekspoziti prikazovali položaj človeka v socialistični družbi. Prav tako bo ilustrirano naše srednjeveško bogastvo, narodnoosvobodilna borba in prispevek naših narodov v drugi svetovni vojni. Prav tako bo vidna vloga človeka v jugoslovanski družbi, njegove pravice in dolžnosti, predvsem njegova pravica do dela s posebnim ozirom na delavsko samoupravljanje in družbeno upravljanje. Tretja galerija bo vsebovala ekspozite o turizmu in kulturno-umetniškem razvoju Jugoslavije skozi stoletja. Večje številno

Volilni boj se je začel Varšava, 15. dec. (Tanjug). Na Poljskem se je začela živahna politična kampanja pred volitvami v nove ljudske odbore, ki bodo 2. februarja 1958. Danes je centralna koordinacijska komisija političnih strank objavila razglas, da bodo poljska združena delavska partija, združena ljudska stranka in demokratiška stranka na volitvah nastopile na skupni listi fronte narodne enotnosti.

Na današnjem občnem zboru Turistične zveze Slovenije sta bili javno pohvaljeni občini Bovec in Log pod Mangartom zaradi vzorne čistoče in urejevanja svojih krajev. Na sliki: Bovec je res lep.

Konec XII. zasedanja

Generalna skupščina OZN je na svojem 12. zasedanju razpravljala predvsem o razorožitvi, alžirskem vprašanju, Zahodni novi Gvineji, Cipru in turško-sirskem sporu

New York, 15. dec. (AFP). Sinoči se je končalo XII. zasedanje Generalne skupščine Združenih narodov, ki je trajalo od 17. septembra. Glavna politična debata tega zasedanja je obsegala razorožitev, alžirski problem, Zahodno novo Gvinejo, Cipr in turško-sirski spor.

Glede razorožitve se skupščini ni posrečilo, da bi rešila ta problem, čeprav so vsi pripravljeni, da se bodo razgovori o razorožitvi morali nadaljevati. V alžirskem vprašanju je skupščina sprejela resolucijo, v kateri izražajo željo, naj bi prizadejati države začele razgovore o prenehanju vojne v Alžiriji in našteje rešitev, ki bi bila v soglasju s smotiri in načeli Ustanovne listine OZN. Glede Zahodne nove Gvineje ni bila sprejeta nikakršna resolucija, prav tako tudi ni bila sprejeta resolucija o Cipru, čeprav je 31 držav glasovalo za njo. Velika Britanija je bila proti njej. Med važne sklepe tega zasedanja sodi sklep o ustanovitvi posebnega sklada za pomoč nezarjtega programa tehnične pomoči za 100 milijonov dolarjev ter sklep o nadaljnji pomoči palestinskim beguncem. Skrbniški svet je sklenil, da bo prihodnje leto osvobodil Togo skrbništva OZN, pravni odbor Jugoslovanska delegacija je zelo dejavno sodelovala pri delu četrtega odbora, katerega predsednik je bil njen predstavnik Aleksandar Božović. Kot predlagateljica je sodelovala pri resoluciji o Togu in Jugozahodni Afriki ter se je pridružila zahtevi, naj bi skrbniške države poročale o položaju na nesamoupravnih ozemljih.

Bojne ladje za Poljsko Varšava, 15. dec. (Tanjug). — Poljska je dobila od Sovjetske zveze pet novih bojnih ladij. V ukazu poljskega ministra obrambe generala Spychalskega je rečeno, da je dobila Poljska teh pet ladij od Sovjetske zveze kot pomoč v okviru sodelovanja v varšavskem paktu.

Prepad med levico Pariz, 15. dec. (Tanjug). — Nacionalni svet francoskih socialistov je danes sprejel sklep, po katerem njegovi člani ne smejo sodelovati v generalni konfederaciji dela, največji francoski sindikalni centrali, ki združuje nad 60 % organiziranih delavcev. V resoluciji, ki je bila sprejeta na predlog izvršnega odbora stranke, je rečeno, da je generalna konfederacija dela »izrazito komunistična organizacija«.

Eisenhower odgovarja Nehruju Pariz, 15. dec. (Reuter, AFP). Predsednik ZDA Eisenhower je poslal indijskiemu predsedniku brzojavni odgovor na njegov poziv 28. novembra, ki ga je bil le-ta poslal vladama ZDA in Sovjetske zveze, naj opustita atomske poskuse in najdeta primeren način za razorožitev.

Predsednik ZDA zagotavlja predsedniku indijske vlade, da bo ameriška armada samo branila ZDA, rekoč hkrati, da so ZDA pripravljene ustaviti atomske poskuse s pogojem, da bi vse države obljubile, da ne bodo uporabljale atomskega orožja. Prepoved poskusov z nuklearnim orožjem bi morala biti zvezana s prepovedjo proizvajanja vseh uničevalnih sredstev. V tem primeru bi ZDA takoj ustavile atomske poskuse. Eisenhower je nato izrazil mnenje, da bi v sedanjih razmerah vendarle morali delati poskuse in raz-

skave na področju atomske energije, da bi tako iznašli nova obrambna sredstva. Sklenitev sporazuma, po katerem bi vse razpoložljive jedrske gradivo izkoristili v miroljubne namene, bi moral biti potemtakem prvi ukrep v sedanjem času. Na koncu pravi predsednik Eisenhower, da bodo ZDA nadaljevale prizadevanje za sklenitev sporazuma o razorožitvi, ki bi vseboval tudi določbe o prepovedi jedrskih poskusov in ki bi vrnil med narode zaupanje, varnost in raz-

zumevanje.

VREME Napoved za ponedeljek: Pretežno oblačno vreme brez bistvenih padavin. Temperature ponoči med 0 in 5, v Primorju 7, najvišje dnevne med 4 in 8, v Primorju do 10 stopinj C.

DELO SKUPŠČINSKIH ODBOROV

Ukrepi za usmerjanje investicij

ki jih določa predlog zakona o sredstvih gospodarskih organizacij

V odboru za gospodarstvo sveta proizvajalcev zvezne ljudske skupščine so po sprejetju zakona o spremembi 36. člena zakona o agrarni reformi in kolonizaciji obravnavali danes predlog zakona o sredstvih gospodarskih organizacij. Predloženi zakon je obrazložil predstavnik ZIS Nikola Minčev. Potem, ko je poudaril osnovna načela zakonskega predloga, je Nikola Minčev izjavil, da je v zakonu posebno važno vprašanje reguliranje položaja gospodarske organizacije, ko ta ustvari čisti dohodek. To se pravi reguliranje njenega odnosa do tistega dela dohodka, ki ji ostane za samostojno razpolaganje. Z odločbami tega načrta je gospodarskim organizacijam omejeno, da lahko minimalne osebne dohodek povečajo za največ 50% pred sprejetjem zaključnega računa. To konkretno pomeni, da gospodarska organizacija lahko med letom do zaključnega računa razdeli med zaposlene delavce do dve in pol plači po dosedanjih tarifnih postavkah. Kar zadeva delitev čistega do-

hodka po odobritvi zaključnega računa v predloženem zakonu niso predvidene nobene omejitve. Gospodarska organizacija lahko čisti dohodek uporabi za povečanje plač ali pa ga razdeli v sklade osnovnih obratnih sredstev, kakor tudi v rezervni sklad ali sklad skupne potrošnje.

Zelo dolgo in plodno načelno razpravo o predloženem zakonu, v kateri so sodelovali ljudski poslanci Miloš Milakovič, Dušan Zekić, Vojko Popovič, Ante Bojanič, Janko Rudolf in drugi, karakterizirajo nekatera vprašanja poslancev.

V ospredju pozornosti današnje načelne razprave je bilo vprašanje kakaj je uvedeno načelo plačevanja 20% davka na sklad skupne potrošnje. Predlog namreč določa, da je gospodarska organizacija dolžna plačati prispevek proračunom politično-teritorialnih enot po stopnji 20% na znesek čistega dohodka, ki se oddaja za sklad skupne potrošnje. Zvezni izvršni svet je dalje pooblaščen, da lahko predpiše, za katere namene gospodar-

ska organizacija ni obvezna plačati določen prispevek. Ljudski poslanec Miloš Milakovič je izrazil mnenje, da ne bi bilo potrebno v zakon uvajati tega načela, temveč naj se pooblasti zvezni izvršni svet, da predpiše, za katere oblike potrošnje, ki se financirajo iz sklada skupne potrošnje, je obvezno plačevanje predvidenega davka. Stališče poslancev Milakoviča je podprlo več poslancev.

V razpravi je predstavnik ZIS Nikola Minčev izjavil, da je cilj uvedbe davka za uporabljanje sredstev iz sklada skupne potrošnje predvsem usmerjanje investicij. S takšno politiko bo posvečena skrb splošni ravni gibanja investicij, in sicer tako gospodarskih kakor tudi negospodarskih. Tov. Minčev je poudaril, da je na sedanji stopnji našega razvoja zaželeno, da se vložijo za razširjeno produkcijo nekaj več sredstev, ker se s tem zagotovi stabilen dvig standarda. Če bi namreč že v prvem letu svobodne razdelitve sredstev, ki je zagotovljena s predloženimi zakoni, šlo prveč sredstev za prekomerno povečanje družbenega standarda, bi nedvomno pršli v nasprotje z našimi materialnimi možnostmi, posebno v proizvodnji gradbenega materiala in gradbene operative.

Po triurni načelni razpravi je odbor v načelu sprejel zakonski predlog in začel o njem podrobno razpravljati.

Tudi odbor za gospodarstvo zveznega sveta zvezne ljudske skupščine, ki je začel delati danes ob 11. uri, je sprejel predložene zakone o združenju in spremembo 36. člena zakona o agrarni reformi in kolonizaciji. Odbor je zatem razpravljal o predlogu zakona o sredstvih gospodarskih organizacij.

Miha Marinko na razstavi radia in telekomunikacij

Ljubljana, 15. dec. Danes popoldne si je ogledal 4. mednarodni sejem radia in telekomunikacij predsednik Ljudske skupščine LRS tov. Miha Marinko. Istočasno se je na sejmumu mudila org. sekretar ZKS tov. Vida Tomšičeva. Razstavo sta si podrobno ogledala in se posebej zanimala za domačo proizvodnjo.

Sovjetski arhitekti v Ljubljani

Ljubljana, 15. dec. Iz Beograda je pripotovala danes dopolnilna petčlanska delegacija sovjetskih arhitektov in s tem vrnjena nedavni obisk naših arhitektov v Sovjetski zvezi.

Na ljubljanski železniški postaji je sovjetske goste pozdravil in jim zaželel dobrodoščilo predsednik Društva arhitektov Slovenije inž. arh. Saša Sedlar.

Sovjetski arhitekti, ki jih vodi arhitekt Nikolaj Kuznjecov, namestnik načelnika Uprave glavnega arhitekta Moskve, se bodo mudili v Ljubljani štiri dni, kjer si bodo ogledali razne arhitektonske in druge znamenitosti.

Tanker »Alan« rešen

SPLIT, 15. dec. Tanker »Alan«, ki je naseljed pred Splitom 13. t. m., je bil danes zjutraj po peturnem naporu končno rešen.

Kakor je bilo že javljeno, je ta naš največji tanker in hkrati največji plovni objekt naše trgovske mornarice s 13.000 ton nosilnosti naseljed na vzhodni strani otoka Solte. Močan južni veter je pihal v petek zvečer s hitrostjo nad 100 km na uro in dosegel je posameznih trenutkih orkanško moč. Velikanski valovi so skoraj popolnoma onemogočili manevriranje, tako da je potem, ko je ladja naseljed, grozila nevarnost, da bo ladja popolnoma uničena. Slabo vreme, ki je trajalo tudi včeraj, je onemogočilo vse poskuse, da bi izkrcali tovor in rešili ladjo. Z reševanjem so začeli šele zvečer. Pomoči so na odprtem morju pretvorili okoli 3000 ton nafte na tan-

Turizem oplaja vrsto gospodarskih panog

Važna vloga komun — Turistična zveza je podelila 10 zlatih, 33 srebrnih in 50 bronastih častnih značk — Zlato značko je prejel tudi Franc Leskošek-Luka ob 60-letnici rojstva — Javna pohvala občinama Bovec in Log pod Mangartom za izredno čistočo in urejevanje njenih krajev

Ljubljana, 15. dec. V veliki dvorani Doma sindikatov je bil danes obli zbor Turistične zveze Slovenije. Razen številnih delegatov so se ga udeležili tudi člani izvršnega sveta Slovenije Julij Beltram in Tone Bole, predsednik Strokovnega sveta izvršnega sveta dr. Danilo Dolgan, sekretar sekretariata izvršnega sveta za promet Bojan Polak, generalni sekretar Turistične zveze Jugoslavije Ljubo Babič in številni drugi gostje iz drugih republik.

Predsednik Turistične zveze Albert Jakopič-Kajtmir se je v svojem govoru dotaknil nekaterih problemov, ki so bistvene važnosti za nadaljnji razvoj našega turizma. (O uspehih Turistične zveze Slovenije v zadnjih treh letih smo v zgostenih oblikih poročali v sobotni številki našega lista.)

Potem, ko je tov. Jakopič oecnil turizem kot družbeni pojav v mednarodnem smislu, je govoril o ekonomski vlogi turizma v mednarodnem merilu. Leta 1955 je sodelovalo v mednarodnem turizmu Evrope 30 milijonov inozemskih turistov. Ta številka pa ni ustaljena, ker je napred v nenehnem porastu, saj se mednarodni turizem v Evropi že vrsto let redno povečuje za 15% na leto. Svica n. pr. ki jo je obiskalo 12 milijonov turistov v 1955. letu, je imela v tem letu 135 milijonov dolarjev dohodkov, s katerimi je krila 75% negativnega salda trgovske bilance. Tako je tudi v Italiji in Franciji. Italiji je prinesel inozemski turizem 190 milijonov dolarjev, s katerimi je krila leta 1955 29% salda trgovske bilance, Franciji 175 milijonov dolarjev, ki je pokrila 44% negativnega salda trgovske bilance.

V nadaljnjih izjavah je tov. Jakopič govoril o našem turizmu kot izredno važnem sredstvu za povečanje narodnega dohodka in najcenejšem načinu pridobivanja deviz, kar pa smo dosedaj vse premalo izkoristili. Proti jugu potuje vsako leto velika množica turistov. Od vse te množice pa absorbira Jugoslavija le borih 2,4%. Če pri tem upoštevamo, da imamo pri nas poleg naravnih lepot tudi izredno dobro geografsko oziroma prometno lego, potem lahko z gotovostjo trdimo, da smo naraščajoči mednarodni turistični promet zelo slabo izkoristili. V vsej Jugoslaviji je bilo lani 893 tisoč tujih gostov in 1.331.000 nočitev ter samo okrog 10 milijonov dolarjev dohodka. Slovenija pa je imela 72.000 inozemskih gostov s 193.000 nočitvami ter približno 1.200.000 dolarjev dohodka.

Govornik je poudaril, da zmanjšuje vrednost našega turizma tudi napačno razumevanje večine naših ljudi, ki smatrajo turizem kot gostinstvo. Sodobni turizem pa zahteva tudi dobro urejene trgovine, lokale, prometno obrtno dejavnost itd. Turizem je tisti element, ki oplaja vrsto gospodarskih panog. Glede cen je tov. Jakopič menil, da so cene penzionov načelno previsoke in da so le nižje penzionске cene močno propagandno sredstvo tako za tujeja kakor tudi domačega turista.

V govoru je bil dan tudi podarek vlogi komun pri nadaljnjem razvoju turizma. Komune, je dejal tov. Jakopič, morajo postati glavni podbuniki in nosilci turističnih investicij. Komun v novem gospodarskem sistemu ne bo vsepo, kako bodo poslovala gostinska podjetja na njenem področju. Zaradi ekonomske zainteresiranosti bo tako avtomatično spoznala družbeno vlogo

in možnost ustvarjanja dohodkov s pomočjo turizma. To pa se pravi posebno zato, ker se na osnovi nove delitve dohodka dopušča, da pripada prav celoten ustvarjeni dohodek gostinskih in turističnih podjetij komun, ker so ta izrazito komunalnega značaja.

Ob koncu govora je tov. Jakopič opozoril še na to, da morajo vse turistične organizacije posvetiti posebno pozornost glavnim turističnim središčem Slovenije in njihovim okoliciam. Po govoru tov. Jakopiča je sledila razprava. Zaradi izčrpnosti govora je dala razprava poudarek predvsem propagandi, ki je eden osnovnih temeljev turizma. Propaganda v turizmu ne sme zavzemati le komercialnega stališča, temveč mora biti taka, da bo dajala vrhunske dokazne literarne in oblikovne dejavnosti slehernega turističnega krajca. Kritiziran je bil dosedajšnji odnos o lepot in znamenitosti Notranjske, ki ji ni bilo doslej posvečeno dovolj pozornosti. Na Notranjskem ni ne cest, ne gostinskih obratov, ki bi turistom nudile to, kar bi jim morale nuditi. V Krkiž jami, Ložu in drugih znamenitih krajih ni se marsikateri gosti, tako inozemski kakor domači — prav gotovo del časa zadržali, če bi jim nudili pogoje za to.

Nadalje so v razpravi poudarili tudi konkretne operative naloge, ki jih bodo morala opraviti turistična društva in turistične podzveze v njihovem nadaljnjem delu. Razen propagande in informativni službi bodo morale posvetiti pozornost opešljanju svojih krajev in skrbeti med drugim tudi za vzdrževanje tistih zgodovinsko-kulturnih in drugih objektov, ki so za njihove kraje najbolj značilni. Turistične podzveze kot novi organi v turizmu naj čim tesneje sodelujejo z ljudskimi odbori in sveti za turizem, katerim naj dajejo predloge za izboljšanje in ureditev najbolj perečih turističnih vprašanj.

Po končani razpravi so na običnem zboru spremenili in dopolnili dosedanja pravila zveze, nato pa je podpredsednik zveze dr. Miha Potočnik razdelil priznanja, s katerimi je upravniki odbor zveze odlikoval najbolj poštvovalne delavce v turizmu. Podeljenih je bilo 10 zlatih, srebrnih in 50 bronastih častnih značk, javno pa sta bili pohvaljeni občini Bovec in Log pod Mangartom za vrzno čistočo in urejevanje njenih turističnih krajev. Častno zlato značko Turistične zveze Slovenije je ob njegovem 60. rojstnem dnevu prejela tudi Franc Leskošek-Luka. Za veliko poštvovalno delo sta med drugimi bila odlikovana s častno zlato značko tudi Franci Cop in Marjan Košuh.

Sledile so volitve novega upravnega odbora Turistične zveze Slovenije. Za predsednika je bil ponovno izvoljen Albert Jakopič-Kajtmir.

Po končanih volitvah so na običnem zboru sklepali še o višini članarine ter obravnavali predračun dohodkov in izdatkov.

Otvoritev avtobusne postaje v Škofji Loki

Škofja Loka, 15. dec. Dopoldne so v Škofji Loki odprli novo avtobusno postajo. Postajo je odprl predsednik ObLO Škofja Loka tov. Cveto Kobal. Postaja je moderno urejena in lahko sprejme naenkrat 6 avtobusov, ki vozijo na 20 rednih progah. Postajo je zgradilo podjetje »Transturist«, katerega avtobusi prevažajo na dan 2196 km ali približno 5000 potnikov. To mlado podjetje ima trenutno 22 avtobusov in 11 tovornih vozil. v kratkem pa bo dobilo še 10 avtobusov. V novi postaji, ki je poleg pošte v Škofji Loki, bo tudi restavracija, potovalni urad in upravni prostori.

Komunistom več konkretnega dela

Trbovlje, 15. dec. Komunisti hrastinske doline so v zadnjih dveh letih dosegli lepe uspehe na vseh področjih družbenega življenja. Tudi današnja razprava je pokazala, da je večina komunistov v vsakodnevni stiki z množicami, da pozna probleme in jih tudi pomaga reševati. Večina komunistov je že našla svojo vlogo v razgibanem družbenem življenju in s svojim prizadevanjem delom v organih družbenega upravljanja uživa čedalje večji ugled pri ljudeh. To se je pokazalo tudi na zadnjih volitvah v občinski ljudske odbore, ko je večina volivcev dala svoj glas za kandidatke-komuniste, čeprav je bilo kandidatov več. Delegati so bili v razpravi tudi kritični do lastnih slabosti in do vsega, kar zavira nadaljnji napredek. Opozorili so na problem, da je med 514 člani ZK kar 210 takih, ki nimajo kon-

kretnega dela v družbenih organizacijah in društvih.

K razpravi se je priglasila tudi član CK ZKJ tov. Sentjurčeva, ki je uvodoma govorila o stališču ZKJ do Deklaracije 12 komunističnih partij, nato pa opozorila na nekatera dejstva iz preteklosti, ki so zavirala še hitrejši razvoj našega gospodarstva. Razumel je, da komunisti ne morejo pravilno ocenjevati in reševati konkretnih problemov, če nimajo v vidu problem celote. Govorila je tudi o vlogi mladih ljudi v družbenem življenju. Poudarila je, da je starejša generacija še vedno toliko mlada, da vidi napredne sile in se z njimi dopolnjuje in osvežuje. Starejša generacija ne sedi na lovorikah uspehov iz preteklosti, ampak še danes nosi vso težo izgradnje socializma. Za še uspešnejše izvajanje odgovornih

Škem zavarovanju pa je prišlo do izraza stališče, da je naše socialno zavarovanje na današnji stopnji razvoja namenjeno še vedno predvsem delavcem in uslužbenecem ter osebam, ki so z njimi izenačene po svojem položaju v naši družbi (članom predstavnikišnih organov ljudske oblasti, članom obrtno-proizvajalnih in predelovalnih združenj, pripadnikom določenih svobodnih poklicev na pogodbeni podlagi in podobno). Osebe, ki tako rekoč naključno in prehodno pridobijo status delavca ali uslužbenca, pa ta status pozneje za daljšo dobo izgube, po zamisli novega zakona ne bodo mogle več pridobiti pravice neopolne starostne pokojnine s samo dopolnitvijo predpisane starostne dobe (65 oziroma 55 let), temveč bodo morale imeti ob izpolnitvi tega pogoja ponovno status delavca ali uslužbenca ali statusa s temi osebami izenačenih oseb. V ta namen uvaja zakon nov pojem, t. im. gostoto delovne dobe, ki jo mora imeti zavarovana oseba v zadnjih petih letih pred izpolnitvijo predpisane starostne dobe. Določeno gostoto delovne dobe bo moral imeti vsak zavarovane z manj kot 30 leti vsehvevne pokojninske dobe ter zavarovanka z manj kot 25 leti pokojninske dobe. Zavarovanci, ki nimajo niti 25 let pokojninske dobe (zavarovanka 20 let), bodo morali imeti v zadnjih petih letih pred izpolnitvijo predpisane starostne dobe vsaj pet let vsaj po osem mesecev dejanskega dopolnjene delovne dobe ali pa skupaj v tem razdobju vsaj 4 leta in 2 meseca. Tisti zavarovanci pa, ki imajo

več kot 25 let, vendar manj kot 30 let pokojninske dobe (zavarovanka čez 20, vendar manj kot 25 let), pa bodo morali imeti v zadnjih petih letih pred izpolnitvijo predpisane starostne dobe v vsakem od teh petih let vsaj sedem mesecev dejanske zaposlitve oziroma skupaj v tem razdobju vsaj 3 leta in 5 mesecev.

Kot vidimo, se ne zahteva izpolnitve predpisane gostote delovne dobe v zadnjih petih letih pred izpolnitvijo pogojev za neopolno starostno pokojnino samo za tiste zavarovance in zavarovanke, ki imajo sorazmerno visoko pokojninsko dobo (zavarovanci 30 let in zavarovanke 25 let). Za vse druge pa prinaša novi zakon neopolno pomoč gostote, s čimer je namočen in celo postrujen zakonodajni predpis 2. odstavka 63. člena zakona o socialnem zavarovanju iz leta 1950, o katerem smo govorili v začetku. Ker bi pomenil novi predpis v nekaterih primerih neupravičeno trdoto, predvideva zakon nekatere izjeme od zgornjih načel. Tako določa, da se pri ugotavljanju predpisane gostote delovne dobe v zadnjih petih letih pred izpolnitvijo starostne dobe za neopolno starostno pokojnino ne računa oziroma prešče; tisti čas, ko je prejel zavarovane invalidnino ali materialno oskrbino po predohisi invalidskega zavarovanja ali na neopolno starostno pokojnino. To velja tudi za čas, ko je bil zavarovane prijavljen pri pristojnem organu za posredovanje dela in se je prijavil v roku vsaj 30 dni po prenehanju delovnega razmerja, in tznadnje

Starostna in pokojninska doba po novem zakonu o pokojninskem zavarovanju

Danes pridobujemo prvi prispevek iz serije poljudno pisanih člankov o novem zakonu o pokojninskem zavarovanju. Avtorji omenjenih člankov so strokovni uslužbenci republiškega Zavoda za socialno zavarovanje.

Novi zakon o pokojninskem zavarovanju je ohranil sedanje starostne meje za pridobitev pravic do starostne pokojnine, in sicer za moške 55 let in za ženske 50 let starosti; za pridobitev polne starostne pokojnine ob hkrati dopolnjeni vstevni pokojninski dobi 35 let za moške in 30 let za ženske. S tem je otala starostna meja za pridobitev pravice do starostne pokojnine pri nas še vedno najnižja v Evropi, saj imajo vzhodnoevropske države postavljeno to mejo za pet let više, večina drugih evropskih držav pa kar za 10 let više od nas.

Tudi starostna doba za pridobitev pravice do t. im. neopolne starostne pokojnine, ki terja istočasno dopolnitve vsaj 15 let pokojninske dobe, je ostala po novem zakonu o pokojninskem zavarovanju nespremenjena: znaša namreč za moške zavarovance 65 let in za ženske 55 let starosti.

Nj torej nikakih sprememb glede pridobitve pravice do polne starostne pokojnine; predvideva je namreč mnenje, da pri današnjem stanju ustreza kot pogoj za pridobitev polne

starostne pokojnine dopolnjena pokojninska doba 35 o. 30 let, razen za nekatere kategorije zavarovancev, ki delajo pri posebnih težkih ali zdravju škodljivih delih (piloti, potapljači, delavci; v keshnih, rudarjih) oziroma morajo imeti zaradi zmanjšane delovne zmožnosti skrajšano pokojninsko dobo (delovni in vojaški invalidi; t. im. slepi zavarovanci). Za vse te je predvidel novi zakon skrajšanje pokojninske dobe z ustreznim znižanjem starostne dobe, potrebne za pridobitev pravice do starostne pokojnine. Zvezni izvršni svet je pooblaščen, da prikljudi navedenim kategorijam še druge kategorije zavarovancev, katerih delovni pogoji so težavnejši od pogojev drugih zavarovancev.

V tem ko se torej pri pogojih za pridobitev polne starostne pokojnine z novim zakonom ni bistvenega spremenilo, pa imamo bistvene spremembe pri pogojih za pridobitev neopolne star. pokojn. Po dosedanjih predpisih je bilo treba — prav tako kot po novih — sicer učelno izpolniti enake pogoje za pridobitev pravice do neopolne starostne pokojnine: to je, dopolniti 65 let starosti (moški) oziroma 55 let ženske, poleg tega pa 15 let vstevne pokojnin-

in v novem zakonu o pokojnin-

Mariborska trgovina šokrat skozi očala trgovcev

O mariborski trgovini je bilo že precej govora. Obravnavali smo jo predvsem s kritičnega stališča potrošnika. Pomanjkljivosti, zaradi katerih se kupci upravičeno pritožujejo nad trgovino, trgovci ne zanikajo. Zelo pa, da potrošniki ne bi za vse pomanjkljivosti krivili trgovino in prodajalce, da bi spoznali tudi vse objektivne težave trgovine in vzroke, ki v veliki meri povzročajo slabo voljo kupcev, pa tudi prodajalcev. Kakšna je torej druga stran medalje?

Pred vojno 110 potrošnikov na trgovino — zdaj 110 potrošnikov na prodajalca

Če pustimo ob strani slabo založenost in izbiro ter se omejimo le na odnose prodajalcev do potrošnikov, potem je glavni vzrok za nezadovoljstvo kupcev preobremenjenost mariborskih trgovin. O tem se lahko prepriča vsakdo, ki v teh dneh kupuje.

Za pultom trije, štirje prodajalci kupcev pa na desetine. Velik prodajalec streže hkrati pet strank. Medtem ko vprašuje enega za željo, že podaja drugemu bale blaga na ogled, tretjemu piše račun, četrti mu že sega v besedo in naslednji nestrpo spremilja gibe njegovih rok...

Tako je malona v vseh prodajalnih v trgovini »Moda« v Juričevi ulici; so namreč, da katerega pravijo, da je bil glede na promet povprečen, znamenovali na obeh blagajnah nad 1000 plačanih računov. Postregli so 2900 kupcev in prodali za 2.430.000 din blaga. Dokler je promet večji, povprečno pa po potrebe vsak prodajalec mesečno 1000 kupcev.

Poslovodja tov. Milan Grmek nam je povedal, da ima celo prodajalca v oddelku za kamninarne, povprečno nad 800 kupcev mesečno in je v najuspešnejšem mesecu prodal kar za 6 milijonov dinarjev drugega blaga!

— Ali pri tem prometu postreže prodajalec tako kot bi moral? Se utegne pomuditi s kupcem in mu svetovati? —

— Kupcu se v teh dneh velikega prometa prodajalec sploh ne more posvetiti — je brez pridruženih odgovoril poslovodja, ki ima za seboj dolgoletno prakso v manufakturi.

— Toda če potrošnik kupuje boljše obleko in žrtvuje za ta nakup 20 do 30 tisoč dinarjev, vendar ne more kar na hitro izbrati? —

— Seveda ne. Vendar se mora dokaj hitro odločiti, če je okoli njega gneča in nestrpnost.

— Kakšna pa bi morala biti postrežba, da bi lahko govorili o pravičnem odnosu do kupca? —

— Pomemben nasmešek je ob tem vprašanju soredetel obraz izkušnega prodajalca — ver-

jetno hipec spomina, ko je bilo v Mariboru toliko trgovin, da so se povsod trudili, kako obdržati kupca. Potem pa je odgovoril:

— Prodajalec bi moral že na prvi pogled oceniti kupca in vedeti, kaj naj mu ponudi, moral bi ga psihološko oceniti.

— moral bi vedeti kakšna barva in vzorec mu pristojata in si prizadevati, da to kupi.

— moral bi mu povedati kakšna vlakna so v blagu, koliko je volne, koliko bombaža, ali stanične tkanine, kako mora blago negovati.

— moral bi... skratka, moral bi kupcu posvetiti več časa in znal svetovati! —

In zakaj vsega tega ne moremo pričakovati v naših trgovinah? Na to vprašanje so nam odgovorili tako v prodajalnih kot na Trgovinski zbornici povzemanjo predvsem dva problema: prostori in kadri.

Kje je rešitev?

Razširiti mrežo trgovin — to je po mnenju Trgovinske zbornice ena najnujnejših nalog v vseh mariborskih občinah. Zlasti pa je ta potreba prečta v samem mestu. Najnovejši podatki o trgovski mreži v Mariboru, kažejo, da je število prebivalcev, ki odpade na eno trgovino v Mariboru daleč nad republikanskim povprečjem. Tako odpade na eno trgovino v Mariboru, vsešteti zunanje kupce, 350 potrošnikov, na špeterijsko trgovino pa celo 1050 potrošnikov. Obremenjenost prodajalcev je zaradi tega tolikšna, da je vsaka kulturna postrežba izključena. Medtem ko je odpadlo v predvojnem Mariboru na eno trgovino 110 prebivalcev, mora sedaj toliko potrošnikov postrežati posamezen prodajalec. Prostori so tako tesni, da z novo delovno silo problema ni mogoče reševati. Razen tega pa dotok novih kadrov v trgovsko stroko katastrofalno pada. Trenutno primanjkuje nad 50 pomočnikov, dotok iz vajeniških šol tudi krije komaj polovico vseh potreb.

Po perspektivnem načrtu, ki ga je izdelala Trgovinska zbornica, bi morali v naslednjih petih letih odpreti v vseh štirih mestnih občinah vsaj 89 novih trgovskih lokalah, da bi preprečili nazadovanje trgovine, za njeno normalizacijo pa bi bilo potrebnih še 170 trgovin, od tega 15 s tekstilom in galanterijo, 57 špeterijskih trgovin, 11 prodajalnih s sadjem in zelenjavo, 20 mesnic, 26 mlekarin. Tako bi lahko dosegli boljše preskrbo v najosnovnejših življenjskih potrebščinah. Ostanke pa še odprto vprašanje specializiranih trgovin.

Za uresničitev tega načrta bi bile potrebne seveda precejšnje investicije, ki jih sama trgovska podjetja ne zmorejo. Vendar je od tega odvisna urejenost preskrbe mariborskega prebivalstva in realna vrednost njegove plače.

Zato bi morali občinski odbori bolj kot doslej skrbeti za ureditev preskrbe svojih prebivalcev in pri sestavljanju perspektivnih načrtov občinskega gospodarstva misliti na potrebne trgovske lokale. Investitorji novih stavb, naj bi povsod mislili na prostore za trgovine, kar doslej ni bilo opaziti. Imamo cela nova naselja stanovanjskih blokov brez vsakega prostora za trgovino in obrt. Kjer je to že zamujeno, bo pač treba popraviti z gradnjo trgovskih paviljonov, hkrati pa bo nujno izkoristiti vse tiste lokale, ki so že nekdanj rabili za trgovino. Saj je sedaj vsa trgovina zgoščena v Gosposki ulici. Postala je že res — vsaj po zgoščenosti — nekakšen trgovski »city« Maribora, cel predel pa so brez ene same trgovine.

(Sp)

Načrti ObLO v Trbovljah

Trboveljska dolina bo v naslednjih letih še bolj spremenila svojo podobo — V prihodnje več poceni in manj dragih stanovanj — Železniška postaja ne bo več ustvarjala slabega vtisa

Novega predsednika občinskega odbora tov. Franca Kralja je bilo težko pridobiti za daljši razgovor o problemih trboveljske občine in o njenih načrtih. Tako je zaposlen, da si le težko utruga čas za take razgovore. Pred njegovo pisarno je vsak dan polno strank, ki prihajajo k predsedniku s kopico želja in on bi rad, da bi vsem — če je le v njegovi moči — kolikor se da ustregel. Vrh tega pa ima razne seje, ki so zlasti sedaj, v pripravah za uresničevanje predlogov volivcev, zelo pogoste. To pa je bila tudi tema najnovega razgovora, ko sem ga naposled le suloja.

Takoj v začetku mi je povedal, da so načrte za delo novega ljudskega odbora izdelali pravzaprav sami volivci, ki so na zborih volivcev predlagali toliko tehtnega za nadaljnji napredek trboveljske komunne, da izvoljeni ljudski odbor res ne more biti v dvomih, kjer naj začne in katerih problemov naj

Franca Kralj, Cink, predsednik občinskega ljudskega odbora v Trbovljah.

se najprej loti. Najbrž bo treba začeti kar pri stanovanjih. Je dejal tovariš Kralj, kajti to je problem, ki že zavira nadaljnji gospodarski razvoj trboveljske občine. Znano je namreč, da so zaloga premoga čedalje manjša in bo potemtakem tudi proizvodnja iz leta v leto manjša. Zaradi tega se zelo resno postavlja vprašanje preusmeritve gospodarske dejavnosti v trboveljski dolini. Začetek tega je bila prav gotovo izgraditev tovarne rudarskih strojev, ki danes zaposluje že okrog 1000 ljudi. To pa so v glavnem mladi ljudje, ki so si že ali pa si bodo kmalu ustvarili svoje družine.

Ze danes je v podjetju okrog 400 delavcev in nameštencev, ki bi jim morali takoj dati stanovanje, a to pri najboljši volji ni mogoče. Mnogi izkušeni strojkovnjaki in dobri delavci, ki jih tovarna zelo potrebuje, zaradi tega odhajajo drugam, kjer jim lahko nudijo vsaj najosnovnejše, to je stanovanje. Sicer pa to ni problem samo Strojne tovarne, ampak tudi ostalih, zlasti pa še majhnih podjetij, ki v skladu s svojim prispevkom izboljšajo zelo malo sredstev iz stanovanjskega sklada. V tem je okrog 107 milijonov dinarjev, od tega izkorišča samo rudnik skoraj polovico. Toda ne glede na to so ta sredstva zelo pila v primeri s potrebami. V Trbovljah je namreč 1400 upravičenih prosilcev za stanovanje.

Kje je izhod iz tej težavi? Sem vprašal predsednika. Novi ljudski odbor si bo prizadeval — je dejal tovariš predsednik — da bi se razpoložljiva sredstva za graditev stanovanj izrabila kar najsmotrnejše. Tako bodo v Trbovljah v prihodnje gradili 80

odstotkov enosobnih in samo 20 odstotkov dvo- in večsobnih stanovanj; odločili pa se bodo za take načrte, po katerih bo stalo stanovanje največ poldrug milijon din in bo kljub temu udobno in sodobno. Ljudski odbor pa se bo zavezal tudi za ureditev rudarskih kolonij, da bi bilo življenje v njih znošnejše.

V nadaljnjem razgovoru sva se zaustavila pred vprašanjem preskrbe z vodo. Za ureditev tega problema bi potrebovali najmanj 60 milijonov dinarjev. Čeprav se ni jasno, kje bo mogoče dobiti tako velika finančna sredstva, so se vendarle že začeli pripravljati na zgraditev novih zajetij pri izvirih pod Mrzlico. V temu so tudi dela za delno ureditev električnega omrežja. Često so za sedaj asfaltili samo do Sušnika, predvidena pa je tudi rekonstrukcija nadaljnje odseka ceste do železniške postaje. To bi lahko storili že letos, če ne bi bila rekonstrukcija ceste vezana na regulacijo potoka. Prihodnje leto bodo dokončno uredili tudi železniško postajo in njeno okolico. Da bi pridobili potreben prostor za nakladalne rampe, bodo pokrili potok na dolžini 283 metrov od mosta proti Sušniku. Železniško postajo bodo preuredili in ji dali novo in lepše lice. Zgradili bodo tudi pokrit peron, stranišča pod zemljo in drugo. Sredstva za zgraditev železniških ramp bodo prispevala zainteresirana podjetja, medtem ko bo rekonstruk-

cijo železniške postaje financirala železniška direkcija.

Na zborih volivcev so mnogo govorili tudi o cementnem prahu in premogovih sajah, ki zallupljata zrak in grenita življenje 3000 ljudem, ki živijo v bližini elektrarne in cementarne. Občinski ljudski odbor si bo po besedah tovariša predsednika sicer prizadeval pospešiti reševanje tega problema, vendar to ne bo tako lahko, ker cena naprav za preprečevanje prašenja za sedaj presega možnosti obeh podjetij in občinskega ljudskega odbora.

V Trbovljah je pereče tudi vprašanje pomanjkanje šolskih prostorov. Zaradi tega bo treba nujno zgraditi novo osemletko. Idejni projekt za novo šolsko poslopje je že izdelan in tudi zemljišče je že nared. Pričakovati je, da je dejal tovariš Kralj, da bo nova šola kmalu postala stvarnost. Podobno je tudi z doizidavo še dveh oddelkov trboveljske bolnišnice, ki sta nujno potrebna.

S tovarišem Kraljem sva se razgovarjala še o tem in onem, na koncu pa je izrazil prepričanje, da bo novi občinski ljudski odbor ob sodelovanju vseh delovnih kolektivov prav gotovo kos vsem tem nalogam in jih bo skušal opraviti kolikor se da zadovoljivo. To zagotavlja že to, da so delovni kolektivi tudi že doslej tesno sodelovali z občinskim ljudskim odborom in skupaj z njim reševali vse pereče probleme.

Po Jugoslaviji...

● JAGODE IN GRAH NA ZAGREBSKEM TRGU

Velika zagrebska hladilnica z zmogljivostjo 500 vagonov, je shranila letos velike količine češenj, paradižnikov, jagod, graha, borovnic in drugega sadja. Vse to prodajajo sedaj v Zagrebu na trgu in v trgovinah. Sveže sadje prodajajo v okusnih prozornih vrečkah. Pri tej skrbi, da bo delovni človek dobil tudi pozimi sveže spomladansko sadje, pa so prezrli dejstvo, da je 600 dinarjev za kg jagod ali pa 360 dinarjev za kg graha le nekoliko preveč.

● NEBOTICNIK Z ALUMINIJEVO OBLOGO

Izgradnja zagrebskega nebotičnika gre h koncu. Zdjaj so začela dela pri postavljanju oken, vrat in zunanje obloge. 700 oken na stavbi bo izdelano iz aluminija, prav tako bo iz aluminija tudi vsa zunanja obloga. Strokovnjaki so se sporazumeli, da bo barva aluminija naravna, srebrnosa. Zagrebski nebotičnik bo imel mnogo zanimivosti — elektronska dvigala, najmodernejše priprave za ogrevanje, zračenje itd. Ker bo v najvišjem nadstropju tudi kavarna, bo gostom na razpolago optična priprava za ogled mesta.

● V MAKARSKI SE ŽE PRIPRAVLJAJO

V pripravah za novo turistično sezono so gostinski obrtni v Makarski in njegovi okolici sklenili, da se bodo usmerili pretežno na tuje turiste. Preko podjetja »Putnik« iz Splita so pravčasno poslali prospekte in cenike inozemskim interesentom. Doslej se je prijavilo največ avstrijskih in češkoslovaških turistov.

● SINDIKALNI DOM V PLOČAH

Na pobudo občinskega sodikalnega sveta bodo v Pločah začeli graditi moderen dom sindikatov. Dom bo imel veliko dvorano za kinopredstave s 1500 sedeži, sodobno opremljeno knjižnico in čitalnico ter razne druge prostore. Stroški za izgradnjo bodo kriti s prispevki, ki jih dajejo razne ustanove, podjetja in organizacije na področju občine Ploče.

● KMETIŠTVO V STEVILKAH

Na področju Kotora so v kmetištvu letos dosegli zelo velik donos posevkov. Tako je bil na primer donos koruze povprečno 70 do 80 metriskih stovov na hektar, pšenice pa 35 do 40 metriskih stovov na hektar. V socialističnem sektorju. Medtem ko je bil lamj donos pšenice pri privatnikih okrog 9 metriskih stovov na hektar, bo letos znašal ta donos 20 metriskih stovov.

PISMA uredništvu

Naročnik sem vašega dnevnika, ki ga dnevno berem. Z začudenjem spremljam tudi objave o številnih prometnih nesrečah, ki povzročajo poleg materialne škode tudi izgube dragocenih človeških življenj.

22. novembra sem se odpravil z avtomobilom na poslovno potovanje v relaciji Ljubljana — Celje — Ptuj — Ormož — Murska Sobota — Radgona ter preko Maribora nazaj v Ljubljano. Namenil sem se, kot običajni pešec, včasih tudi kolesar, opazovati na vožnji iz avtomobila, ki ga vozi vester, trezen in pameten šofer, koliko ljudje upoštevajo cestno prometne predpise.

Bilanca te statistične evidence z vožnje tega dne se mi zdi več kot porazna. Na vsej tej poti, dolgi približno 400 km, sem naštel nič več in nič manj kot 72 prometnih pre-

krškov, ki bi bili lahko ob nepazljivem ravnanju z avtomobilom vzrok nesrečam.

Levi delež teh prekrškov odpade na kolesarje. Petnajst od teh ni nakazalo smeri vožnje z roko pri zavijanju na levo ali desno pred avtomobilom; 5 je vinjenih kolesarjev po sredni cesti I. reda, 6 jih je vozilo proti avtomobilu v smeri njegove vožnje; 30 kolesarjev v večernih urah ni imelo na kolesih niti predpisane luči, niti tako imenovanih »mačjih oči« na blatniku. 10 ostalih prekrškov pa je odpadlo na vprežna vozila, ki so se brez vsakih luči izenada pojavljala pred vozilom. Preostalih šest prekrškov pa gre na račun brezvestnih šoferjev, ki niso smatrali za potrebno zatemniti luči pri srečavanju z našim avtomobilom. Po vsem tem menim, da so

vsa prizadevanja organov oblasti, ki tudi v Tednu prometa nazorno prikazujejo posledice malomarnosti na cestah — brez vsakega uspeha. Še vedno! Menim, da ta prizadevanja omalovažujejo do take mere, da bi bilo potrebno drugače reševati ta problem.

Verjetno bi bolj zaleglo to, da bi kršilec teh cestno prometnih predpisov kaznovali z visokimi denarnimi kaznimi ter z odvzemom prometnega sredstva za določen čas, ali s prepovedjo uporabe vozila na cestah I. reda. Seveda bi morali v tem primeru prometni miličniki stalno nadzorovati odseke na cestah I. reda na katerih je doslej registriranih največ nesreč.

V nasprotnem primeru se bojim, da bomo morali zaradi naraščajočega prometa na eni, ter zaradi malomarnega upoštevanja cestno — prometnih predpisov na drugi strani plačevati vedno višji krvni davke na račun prometa. Osebnost pa vam moram zaupati, da se odlej vestem v vašem dnevniku o prometnih nesrečah ne bom več čudil. Nasprotno, čudil se bom, da jih po izkušnjah enega dne vaš dnevnik ne objavlja več!

Marjan Jerman, Ljubljana, Albanska 4

NEZGODE

Te dni je bila Mariborska cesta poledela, ko je pripeljal po njej z osebnim avtomobilom voznik Stevo Blagojevič. Pred njim je peljal voznik z vprežnim vozom pravilno po svoji desni strani ceste, medtem, ko je vozil nasproti s poltovornjakom pokleni voznik Franc Ferlež. Voznik osebnega avtomobila bi moral počakati, da se najprej srečata tovrtnjak in vprega. Toda tega ni storil. Prišel je prehitel vprego in vozil na poledeni cesti neprevidno, kar je imelo za posledico trčenje med motornimi vozili. K sreči pri nesreči ni bilo žrtve. Na obeh vozilih pa je za okrog 150.000 dinarjev škoda.

Elektroribolov v dolenskih vodah

Sodobno ribiško gospodarstvo se ne zadovoljuje več samo z mrežami, vrsmi in drugimi, delno že zastarelimi pripomočki. Napredujoča tehnika se čedalje bolj uveljavlja na vseh poljih gospodarstva in je tudi ribičem in ribogojcem prinesla razne novosti, ki jih pri svojem udejstvovanju koristno uporabljajo.

Med novejšo pridobitve spada elektroribolovni aparat. To je dokaj priroten strojek z bencinskim motorjem, električnim generatorjem in regulatorjem napetosti. Dve izolirani žici vodita, ena k anodi in druga h katodi. To je vse. Aparat postavi v neke blizu vode in poženejo motor, ki takoj proizvaja električno

strujo. Glavni ribič stopi k vodi ali v vodo. V roki drži bambusovo palico z anodo, katoda pa potopi v vodo. S tem je tok sklenjen, elektrika deluje. Vse ribe in sploh vsa živa bitja so v določeni razdalji šokirana in se postavijo z glavo proti anodi in z repom proti katodi. Ribičev pomočnik jih nato z zajemalko pobira in oddaja v hidrobion ali drugo, z vodo napolnjeno posodo zaradi daljnje odpreme.

Elektroribolovni pribor sme uporabljati samo ribiška organizacija v gojitvene namene. Dva cilja sta ribičem pred očmi: Očistiti salmonidne potoke roparic in plevela in od-

loviti plemenske ribe za ribogojnice in vališča.

Med drugimi je tudi novo-meško ribiško društvo nabavilo tak aparat. Ker namerava ta agnilni kolektiv gojiti posttrvi zarod v nekaterih snodjih potokih, jih je treba predhodno očistiti roparic, ki bi zaradi takoj požre. Prva aktivna z novim aparatom je bila v Težki vodi. Aparat je izborno deloval in ribe so otrpnele čakale, da jih vzejejo iz vode. Bila sta dva sulca, nekaj velikih postvri in veliko debelih klenov. Bršljinski potok pride pozneje na vrsto.

Ker so se pričele drstiti pottočne postvri, je bila nujna naloga, naloviti dovolj plemenskih rib za vališče v Smihelu pri Žužemberku. Lovna ekipa se je napotila tja pod vodstvom agilnega gospodarja Stojana Jakovljeviča. Vališče je novo, lepo urejeno in leži ob mlinu na Radošci. Njegova zmogljivost je 220.000 iker. Gospodar Stojan in njegovi pomočniki so oblečeni v nepremočljive obleke, v ekipi sta tudi dva ribiška čuvaja. Gospodar je sam nadzoroval delovanje stroja, nato pa z anodo v roki stopil v potok. Z anodo v obliki kovinskega sita tipajo sem in tja po vodi, segajo v globino, pod grmovje, in tolmune in krnice, včasih s presenetljivim uspehom. Vsak čas se zablika nekje pri dnu srebrnkasti trebuk narkotizirane ribe, ki omotična sledi anodi, dokler jo z zajemalko ne dvignejo iz vode. Čudovito je korito Radošce. Takoj pod mlinom je sedem kataraktov. Čez nje in po ostrih vmesnih curkih se preliva kristalno čista voda. Kdo bi pričakoval, da bi se našajala v teh plitvih pretokih riba in vendar jo električni šok takoj izbeza in lovci zajemajo. Skoraj vse ri-

be v pretokih so lepe spolno dozorele pottočne postvri, vendar pa je tudi veliko šarenk med njimi. Precej nevspešnih roparjev klenov je anoda potegnila iz tolmunov pod grmičjem, kjer so se, sluteč nevarnost poskrili. Ščuke se ne počutijo dobro v mrzlih bistrih vodah in prav tako tudi leni somi, zato tudi niso nobenega ujeli.

Nad tisoč postvri, pottočnic in šarenk so v nekaj dneh polovili, v glavnem v Težki vodi, dva sulca in nekoliko ščuk, klenov in drugih belih rib pa okrog dvesto kg. Ujete postvri takoj odpremo v vališče in če so spolno zrele in drsne, jih nemudoma osmukajo, to je odvzamejo jim ikre in mleko (spermo) za umetno oploditev. Oploditev se izvrši po suhi metodi. Oplodjene ikre vložijo v valilna korita, skozi katere teče sveža voda. Tu bodo ostale, dokler se po več

tednih zarod ne izvali, nakar ga bodo vložili v medtem temeljito očiščene gojitvene pri-toke Krke.

V Radošci so v nekaj urah nalovili blizu 200 postvri in nad sto kg klenov. Vse to so naglo prenašali v vališčne bazine. Belice pridejo na trg, postvri pa vrnejo po strokovnem osmukanju nazaj v potok. Prednost odlova plemenskih rib z elektroagregatom je očitna: Električna ribam ne škodi, na ta način ujete ribe pa pridejo brez vsake poškodbe v vališče in se vrnejo nepoškodovane v potok. Odlov plemenskih postvri morajo ribogojci opraviti v začetku drsti, ki pada v zimski čas. Delo v mrzli vodi je izredno naporno in ogroža zdravje. Kljub temu so se ga naši ribiči in ribogojci oprizeli z zglednim elanom in ga opravljajo z ljubeznijo do stvari in vedrem razpoloženju. A. S. Pirc

Elektroribolov na Krki pri Žužemberku

Za boljšo preskrbo z vodo

Prav te dni, ko je OLO Ljubljana na svoji seji sveča za komunalne zadeve izglasoval odlok o priključitvi vseh zgradb na komunalno omrežje, med drugim tudi vodovod, se bliža ljubljanski Mestni vodovod izpolnitvi letošnjega načrta.

Tako kot druga leta, so jih tudi v letošnjem letu pri napeljavi vodovoda vodili naslednji nagibi: napeljati vodo tam, kjer grada nova naselja in urediti vodovode, kjer voda ni dobra.

Do sedaj je ljubljanski Mestni vodovod dosegel 87% vsote plana. Če ne bo kakih več-

jih ovir, bo le-ta do konca leta popolnoma ureden. Za letošnje so imeli planiranih 125 milijonov 960 tisoč dinarjev kredita. Razen tega so prispevale tudi občine 34.859.000 din. Od te vsote so doslej porabili 109 milijonov din. Glavna dela, ki so jih letos končali, so bila med drugim napeljava vodovoda v Vrhovcih, na Celovski cesti, po Levčevi in Pugljevci cesti.

Ena najvažnejših nalog letos je bila napeljava glavne napajalne vodovoda iz Kleč do Stadionov. Skupno so ga podaljšali 1220 m, za kar so porabili približno 75.400.000 din. Ljubljana si brez tega ne more zamisliti redne preskrbe z vodo.

Mestni vodovod bo v prihodnjem letu napeljal vodovod do Skofljice. Vsa dela za kopanje jarka so že pripravljena, cevi iz azbestnega cementa pa so že v Ljubljani. Uprava Mestnega vodovoda goji tudi tih upanje, da jim bo pri teh delih pomagala občina Rudnik, ki je obljubila, da bo organizirala prostovoljce.

In če že govorimo o Mestnem vodovodu, nikakor ne smemo pozabiti izkopavanja novega vodnjaka v Bokalah. Če bodo pri teh delih uspeli, bo ta vodnjak veličanska pridobitev za ljubljansko okolico, zlasti za Podpeč, Borovnico in druge. Razen tega bodo po potrebi lahko začeli kopati še nove vodnjake, saj so že dosedanje pre-

iskave pokazale, da je voda na tem področju dovolj. Če pri izkopavanjih je voda po petih metrih globine brizgala nadan. Vodnjak je brizgal vodo že ob izkopu približno 50 litrov vode na sekundo. Načrtali pa bi jo lahko še več, vendar zaradi pomankljivih naprav tega niso mogli narediti.

V kratkem bo Mestni vodovod dobil nov stroj »prijeimatec«, s katerim bodo vodnjak poglobili za tri metre. Doslej raziskujejo na Bokalah eno leto, vodnjak pa so začeli kopati pred poltrajnim mesecem.

In načrti za prihodnje leto? Nadaljevati mislijo s polaganjem cevododa od Stadionov do Titove ceste ter po Parmovi in Podmilščakovi, kjer bodo položili stare cevi iz Vodovodne in Titove ceste.

Jesenice za Dan JLA

Na Jesenicah se domala vsa društva in organizacije pripravljajo na počastitev dneva JLA. Zlasti so marljivi člani Zveze borcev, strelci in občinski odbor Zdrženja rezervnih oficijev. Tudi pripadniki TVD »Partizan« pripravljajo slavnostne akademije. V samih Jesenicah, pa tudi v drugih krajih v občini, pripravljajo številna predavanja o vlogi JLA in njenem nastanku. Predavali bodo večinoma aktivni oficirji. Na predvečer praznika bo priredil odred predvojaške vzgoje na Jesenicah slavnostno akademijo, pri kateri bodo sodelovali tudi »Svoboda«, glasbena šola in članje Mestnega gledališča. Najboljšim predavateljem in obveznikom predvojaške vzgoje bodo razdelili priznanja, pohvale in odlikovanja. Na sam praznik JLA bodo ustanovili tudi izvenarmadni center, odred predvojaške vzgoje pa bo razvil svoj prapor. Na Jesenicah bo v teh dneh tudi občni zbor okrajne organizacije predavateljev predvojaške vzgoje. Posamezne organizacije in društva bodo obiskale obmejne karavle in bližnje garnizije JLA.

član; usposobili tri avtomobile in dve motorni koleci, Skoda da je aktivnost v zadnjem času nekoliko upadla.

Brodarji imajo skoraj idealne pogoje za udeleževanje. Žal pa jim primanjkuje rekvizitov, zato se ta sport še ni najbolje razmahnil. Prav bi tudi bilo, da bi obnovili delo radioamaterjev. Občinski odbor LT si prizadeva za izboljšanje dela, zato je upati, da bodo v prihodnje tudi radioamaterji izboljšali svojo dejavnost. V zadnjem času je že videti delan napredek. Lepe uspehe so dosegli doslej posamezni krožki po osnovnih, srednjih in strokovnih šolah. Občinski odbor ljudske tehnike naj bi tem krožkom nudil vsa potrebna pomoč. Jeseniški aeroklub, ki šteje nad 100 članov, slavi letos 20-letnico obstoja. Klub je delaven, saj so marljivi skoraj vsi odseki.

Bled

V blejski občini hočejo letos kar najbolj svečano proslaviti dan JLA. Vse priprave vodi Zdrženje rezervnih oficijev ob sodelovanju garnizije JLA na Bohinjski Beli. Ves mesec december bodo številna tekmovanja v streljanju, kegljanju, odbojki, šahu in namiznem tenisu med rezervnimi in aktivnimi oficirji. Na sam dan JLA bodo priredili tradicionalno patrolno tekmovanje. Posebne patrolne predvojaške vzgoje, rezervnih oficijev in druge bodo obiskale v letošnjem poletju odkrite spomenike padlim borcem NOB na Jelovici. Na predvečer praznika pa bo slavnostna proslava na Bledu in drugo.

Bled

Skodljiva malomarnost. Blizu se zima, vendar v Kamniku še niso očisti vsi žlebovi, iz katerih ob dežju kar lije na hodnike za pešce. V mestu menda ni nikogar, ki bi opravil to delo. Zalostno slika nudijo zidane vrtno ograje, ki propadajo zaradi malomarnosti lastnikov in hišnih svetov. Posebej velja to za zidove ob železniškem tiru. Le zaradi nekaj manjkajočih opek nastaja precejšnja škoda.

Semintjapo Kamniku

Delovna ribiška skupnost. Na občnem zboru ribiške družine v Kamniku so ugotovili, da so v zadnjih petih letih vložili na območju občine v Kamniško Bistrico in Nevljico nad 140.000 mladice plemenitih rib v vrednosti en milijon dinarjev. Mnoge tovarne so uredile odtok škodljivih industrijskih odpadkov, da ne uničujejo ribjega zarodka, nekateri pa le v majhni meri. Ob koncu so izvolili nov odbor z Avguštinom Lahom na čelu.

Igralski tečaj. »Solidarnost« je za vse območje kamniške občine priredila igralski tečaj, ki bo trajal tri mesece, predavatelji pa so iz Ljubljane. Pri glasilo se je že petdeset udeležencev. Tečaj je vsako nedeljo dopoldne v dvorani »Solidarnost«.

Trbovlje

Zvedeli smo, da so nedavno uspešno zaključili tekmovanje med občinskimi komitaji LMS trboveljskega okraja. Prvo mesto v tekmovanju je osvojil občinski komite LMS Radeče, sledita pa mu občinska komiteja LMS Hrastnik in Videm-Krško. Vsi trije bodo prešli praktična darila.

Kakor smo že poročali, je bilo tekmovanje razpisano v polčasitvev VII. kongresa ZKJ.

Intervju dnevu DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE

»Na Titovi cesti 25 v »skozolcu«, boste odprli novo knjigarno?«

»Da. Nanjo čakamo že vse leto. Dela ne tečejo po načrtu. Od decembra meseca plačuje podjetje, ki jih izvaja, penale, tako da upamo, da bomo že v januarju lahko odprli nove knjigarniške prostore.«

»Kakšna knjigarna bo to?«

»Založena bo prvenstveno z inozemskimi knjigami. V priložnih prostorih bo knjigarna, v kletnih pa čitalnica, v kateri bodo bibliografska pomagala, informativno knjižno časopisje in naročniški boks. Tu bomo tudi sprejemali naročila. V knjigarniških prostorih bodo v začetku prvenstveno razstave inozemskih knjig. Te razstave bodo obsegale od 1500 do 2000 naslovov ter bodo trajale teden dni. Vse razstavljene knjige bodo nato prišle v redno prodajo. Začeli bomo z razstavo francoske literature, kateri bo potem sledila razstava nemške »Academie Verlag«, nato češke založbe »Artia« ter razstava ruske sodobne knjige. Vse te razstave naj bi prikazale najvažnejše knjigevne produkcije v zadnjih dveh letih. Skušali bomo s to prakso nadaljevati. Devizna sredstva so že zagotovljena.«

»Kupec ne bo mogel kako knjigo takoj kupiti, jo bo lahko preko knjigarne naročil. Vse knjige, ki ne bodo šle, bomo lahko vrnili in namesto njih dobili nove. S tem bo izbira večja.«

»S to novo knjigarno bomo stopili na pot specializiranih knjižnih trgovin, snovno oziroma jezikovno, kar v tujini že dolgo uporabljajo.«

Loška dolina

Izobraževalna komisija pri občinskem odboru SZDL ima v načrtih za zimsko sezono več predavanj, tečajev, seminarjev in šolo za starše. Tako se je ta dni začel v Igi vasi tečaj o gospodinjstvu in prvi pomoči, ki ga obiskuje nad 30 deklet.

Hrastnik

V primerne prostore v Trbovljah se je preselila iz Hrastnika okrajna komunalna banka. V Hrastniku je ostala le ekspozičura. Ker pa je bančni promet v Hrastniku vedno večji, bodo dobili Hrastničani verjetno že letos podružnico komunalne banke. Začasno bo dobila prostore v stari občinski hiši. Pozneje se bo preselila v novo poslopje, ki ga že zidajo.

Skaručna

Zaradi pomanjkanja primerne prostora imajo v Skaručni precejšnje težave s kulturno-prosvetno dejavnostjo. Zaradi tega so sklenili marljivi člani prosvetnega društva »Matej Hubada«, da si bodo zgradili prosvetno dvorano. Z delom so že začeli. Nekaj sredstev so zbrali sami z raznimi prireditvami, pomagata pa jim tudi knjižniška zadruga in občina. Tako ob prostovoljnem delu vaščanov gradnja dvorane lepo napreduje in bo že kmalu pod streho. Pri prostovoljnem delu celo najstarejši vaščani ne zaostajajo za mladino.

Skofja Loka

Skofjelokani proslavljajo vsako leto 18. decembra svoj občinski praznik. Letošnje praznovanje je že četrto, praznovati pa so začeli že v soboto, 14. decembra, ko so priredili slavnostno akademijo v kulturnem domu. V nedeljo je bil zbor partizanskih patrolj na Mestnem trgu in slavnostna otvoritev moderne avtobusne postaje podjetja »Trans-turist«. Popoldne je priredil pevski zbor »Svobode« koncert v osnovni šoli na Grabnu. Poleg tega so bile večraj tudi nekateri druge prireditve. Jutri zvečer bodo gimnazijci uprizorili v kulturnem domu »Gimnazijci«. V sredo, na sam praznik pa bo v dvorani kulturnega doma slavnostna seja občinskega ljudskega odbora. Kot zaključna prireditev bo 22. decembra pevski koncert »Svobode« v kulturnem domu.

Nov disperanz v Novem mestu

Pomembna zdravstvena pridobitev Dolenjske bo disperanz za proučevanje in preprečevanje raka. Poslovati bo pričel s prvim januarjem 1958. Začasno bo poslovala v sklopu kirurškega oddelka splošne bolnišnice v Novem mestu.

»POKAZI, KAJ ZNAŠ«

Nedelja dopoldne v Mestnem gledališču v Ljubljani. Mikrofon, komisija: Jože Tiran, Manja Milejnikova, Metka Gabrijelečičeva, Danilo Pokorn, in polna dvorana radovednih gledalcev. Za odrom 11 prijavljenecv za javno oddajo Radia Ljubljana »Pokaži kaj znaš«.

Pred mikrofonom so se vrstili harmonikarji, pevec, recitatorji, instrumentalni sesteti in kvartet orglic. Program je bil pester in je gledalce zadovoljil. Nastopajoči so se dobro pripravili in dobili polno priznanje gledalcev in komisije, ki je bila s točkami še dokaj radodarna.

Največ točk (77) je dosegel baritonist Slavko Hojak z Je-

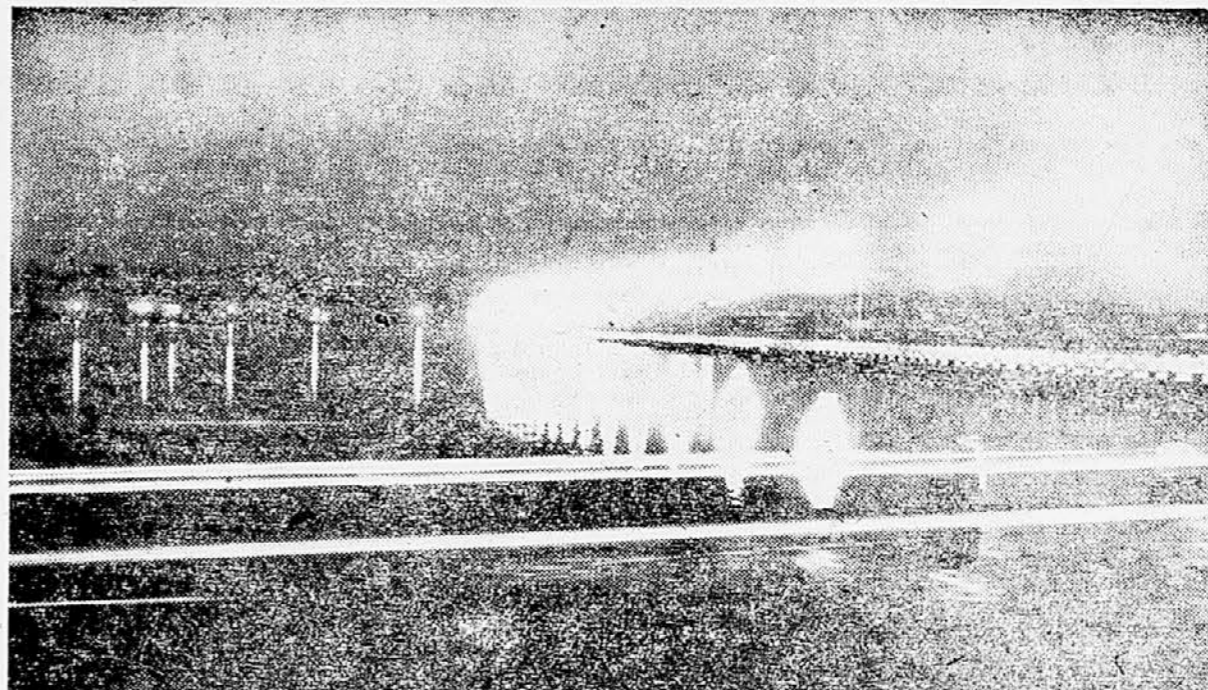
Kdo bo plačal?

Trgovsko podjetje »Višnja« v Gradšču je prejelo od »Sadje-zelenjava« 193 kg mandarin. To podjetje pa jih je prejelo od »Sadje-zelenjava«, ki jih je uvozilo iz Grčije.

Od 198 kg mandarin je bilo gnilih in nagnitih 46 kg, kar znaša skoraj 25 odstotkov celotne količine. Če bi hotelo trgovsko podjetje »Višnja« kriti svojo izgubo, bi moralo prodajati zdravo sadje po približno 400 dinarjev. Vendar pa pravi poslovodja »Višnje«, da bo vse pokvarjeno sadje vrnil trgovskemu podjetju »Sadje-zelenjava«, ki mu bo to sadje nadomestilo z zdravim.

»TEDENSKA TRIBUNA«

v Ljubljani že v sredo popoldne!

Nedavno je občina Koper modernizirala javno razsvetlavo na cesti Koper-Semedela. Kot je razvidno iz slike, je ponoči ob tej cesti dokaj svetlo. Izboljšanje javne cestne razsvetlave v Koperu pa se ne bo ustavilo ob tem. V načrtu je že napeljava neonskih luči na Nabrežju JLA do prenovljene benecinske žrpalne postaje »Istra-Benz«, z izgradnjo nove razdelilne transformatorske postaje v Skočjanu pri Koperu (za znesek okrog 120 milijonov din) in nekateri transformatorskih postaj v samem mestu pa se bodo v doglednem času »zjasnila vremenca« tudi istim prebivalcem Kopera, ki danes negotujejo, če jim luč ne gori zaradi preizkušnje napetosti. F. M.

PO CESTAH LJUBLJANE

Intervju dnevu DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE

»Na Titovi cesti 25 v »skozolcu«, boste odprli novo knjigarno?«

»Da. Nanjo čakamo že vse leto. Dela ne tečejo po načrtu. Od decembra meseca plačuje podjetje, ki jih izvaja, penale, tako da upamo, da bomo že v januarju lahko odprli nove knjigarniške prostore.«

»Kakšna knjigarna bo to?«

»Založena bo prvenstveno z inozemskimi knjigami. V priložnih prostorih bo knjigarna, v kletnih pa čitalnica, v kateri bodo bibliografska pomagala, informativno knjižno časopisje in naročniški boks. Tu bomo tudi sprejemali naročila. V knjigarniških prostorih bodo v začetku prvenstveno razstave inozemskih knjig. Te razstave bodo obsegale od 1500 do 2000 naslovov ter bodo trajale teden dni. Vse razstavljene knjige bodo nato prišle v redno prodajo. Začeli bomo z razstavo francoske literature, kateri bo potem sledila razstava nemške »Academie Verlag«, nato češke založbe »Artia« ter razstava ruske sodobne knjige. Vse te razstave naj bi prikazale najvažnejše knjigevne produkcije v zadnjih dveh letih. Skušali bomo s to prakso nadaljevati. Devizna sredstva so že zagotovljena.«

Do tu je še vse v redu. Nehote pa se vprašujemo, kdo bo plačal pokvarjeno sadje. Uvoznik prav gotovo ne, trgovsko podjetje »Sadje-zelenjava«, ki jih ima v skladišču že precejšen kup (namreč pokvarjenih mandarin) in »Višnja« tudi ne. Ostane še potrošnik, ki bo moral plačati za vse tiste, ki so bili krivi, ali pa ki slučajno niso bili krivi, da smo dobili iz Grčije tako slabo sadje. Torej: kdo bo plačal?

senic. Zapel je dve popularni popevki (Tajna ljubezen in Plašljivi gauci). Poslušalci v dvorani so bili navdušeni in Slavko je moral še enkrat zapeti. Ima zelo dober glas in poleg tega je zapel dve popevki, ki ju ljubljanska mladina izredno čišla. Ni čuda, da ni bilo ploskanja ne konca ne kraja. Mladina ima pač rada lahko glasbo, s katero pa so naši glasbeni sporedi bolj skopji. Namreč, z lahko glasbo, ki bi jo polni domači pevci.

Drugo mesto je zasedel 15-letni violonist z Jesenic. Svoj instrument še kar dobro obvlada in bo s pridnostjo gotovo marsikaj dosegel. Če pri tako mladem izvajalcu že lahko govorimo o pravi interpretaciji resne glasbe, bi bilo treba pripomniti, da je bil nekoliko hladen do izvajanja dela. Ker pa je to verjetno njegov prvi nastop pred mikrofoni, je to bilo skoraj nujno. Dosegel je 73 točk.

Zelo prijetno presenečenje je bila mlada Kamničanka, študentka prava Eva Mihelič. Skoda je le, da ima pomanjkljivo izgovorjavo francoščine in tako ni prišla do pravega izraza njena sicer odlična interpretacija francoske popevke »Rožnato škljenje«. Osvojila je poslušalce in marsikdo si je želel, da bi jo še večkrat slišal. — Pri tako mladem številu pevcev lahke glasbe pa bo gotovo tudi dobrodošla v kakem orkestru.

Harmonikar Lojze Tratnik iz Maribora se je na svoji kromatični harmoniki izkazal kot pravi virtuos. Zasedel je četrto mesto. In poleg tega je še zelo duhovit. Na vprašanje napovedovalca, zakaj se je prijavil k oddaji »Pokaži kaj znaš?«, je odgovoril: »Da ne bi od Mariborčanov sodelovala v njej samo tovarna »Zlatotorga«.

»Ironija usode« pa mu je dodelila prvo nagrado tovarne »Zlatotorga«.

Mlada učiteljica Rozika Sitar je s 67 točkami dosegla peto mesto. Recitalna je Borovno pesem »Mati sanja«. Šesto mesto pa je zasedel instrumentalni sesteti z Jesenic. ki so odnesli domov kar tri nagrade.

Kaže, da se »neznani talenti« močno zanimajo za ljubljansko oddajo »Pokaži kaj znaš«. Upajmo, da bodo te oddaje tudi kvalitetno vedno rastle in se bodo tudi najbolj izbirni poslušalci z veseljem useli ob nedeljah dopoldne k sprejemniku.

»KAZAN«

PO POVESTI
J. OLIVERA
CURWOODA
RIŠE:
M. MUSTER

253. Kazan je ponosno stopil k Sivi, ona pa mu je nežno položila glavo na vrat. Dvakrat se je že njen zvesti tovariš boril zanj na življenje in smrt, dvakrat si jo je v boju pridobil. Počasi sa odkorakala z Jase proti gozdu. Pod prvimi drevesi sta se obrnila in Kazan je videl, kako so se psi trgali za ostanke nekdanjega vodnika.

254. Kot zmagovalca je postal Kazan nov vodnik pobeglih hpsov. Nekaj časa je lovil z njimi v okolici kraja, kjer je po dolgi lakoti podrl prvi plen, ko pa so se pokazali prvi znaki prihajajoče pomladi, je pospeljal svoje kričalo proti jugu. Psi so mu voljno sledili, saj je pot vodila proti obljudenim krajem. Siva pa se je obotavljala.

255. Ko so nekega dne pritekli na vrh hriba, je njihove korake zaustavil človeški glas. Daleč pod seboj so na širni ravnini zagledali sanj s šestimi vpreženimi psi, za njimi pa je stopal mož in jih pozival: »Ho! Ho! Ho! Ta klica je Kazan dobro poznal! Kri muje zaplala v žilah. Vendar je previdno počakal, da je vprega izginila za obzorjem.

Kulturni barometer

GOSTOVANJA MESTNEGA LUTKOVNEGA GLEDALIŠČA

Ljubljansko lutkovno gledališče bo gostovalo od 23. decembra pa do konca leta po 18 krajih Slovenije.

Predvsem v ljubljanskem in krajskem okraju. Na teh svojih gostovanjih bodo uprizorjali igrice Frana Milčinskega za ročne lutke »Dve zgodbi«. V večjih krajih bodo imeli tudi po štiri predstave na dan, bodo pa tudi dnevi, ko bodo gostovali v enem dnevu na štirih različnih mestih.

Pogajajo se še za gostovanja po kočevskem okraju. Če bodo uspešno zaključena, bo ansambel verjetno odpotoval iz Ljubljane že okrog 20. decembra.

Po končanem gostovanjih bodo nadaljevali z vajami za lutkovno priredbo »Srečnega princa« Oscarja Wildea. Premiera bo v začetku februarja.

Naša televizija

BOGO VIZINTIN, ljudski poslanec iz Nove Gorice:

Pozdravljamo in pričakujemo ...

Televizijo, kot vsak napredek, pozdravljamo. Reči moram, da še posebej v primorskih krajih naši ljudje zelo pričakujejo uvedbo televizije. V naši okolici imamo okrog 20 televizijskih sprejemnikov, vendar pa žal doslej nismo imeli domačega programa. Mnenja sem, da je to lep uspeh za našo publiko. Ljudje namreč vedo, da je televizija po drugih deželah naredila že velik razvoj. Vendar pa razumejo, da sprito drugih gospodarskih na-

log in težav pri nas doslej še nismo mogli urediti tudi televizije. Zato so zdaj tem bolj zadovoljni, če bomo postopoma uvedli lastno televizijsko službo, saj to nam bo dalo tudi naš domaći program v skladu z našimi potrebami in našim družbenim redom. Prepričan sem, da bo ta program zadostil vsaj začetnim potrebam kulturnega razvedrila naših ljudi. Predvsem pa bo to zelo zanimivo tudi za naše šole. Naša šolska mladina z izrednim veseljem pričakuje domačo televizijo. Te televizijske sprejemnike bi lahko poolah, zlasti tam, kjer ni drugih dvoran, ob večernih urah obiskovali tudi vaščani na sploh. Kjer so pa Svobode in prosvetni domovi, bi bilo prav, če bi aparate nabavila društva. Značilno pa je, da že zdaj pri nas želijo tudi posamezni državljani, da bi si nabavili sprejemnike.

ING. HERMAN VIDMAR, glavni inženir podjetja »Telekomunikacije«:

Čez 50% iz domačega materiala ...

Z ozirom na gostoto televizijske mreže v sosednih deželah je že skrajni čas, da tudi mi upeljemo to službo. V tem smislu so bili že dlje časa razgovori med našo radiodifuzijo in radioindustrijo o skupnem nastopu pri uvajanju domače televizije. Difuziji je uspelo, da si je zagotovila ustrezne kredite in opremo, tako da bo v prihodnjem letu nastala na tržišču že potreba po večjem številu televizijskih sprejemnikov. Radioindustrija v Jugoslaviji je skupno začela obravnavati to vprašanje in pri tem so se podjetja odločila, da bi zaradi hitrejšega nastopa izdelovala enoten tip v kooperaciji s kako inozemsko tvrdko. Med temi prihajajo v poštev »Avtovox« iz Italije, Metz in Grundig iz Nemčije in Philips iz Holandije. Pogajanja glede dokončne odločitve so še v teku, vendar je naše lastno podjetje »Telekomunikacije« pri tem ubralo dve poti. Eno — pot skupne kooperacije, drugo pa lastne proizvodnje za primer, če bi kooperacija iz kakršnih koli razlogov zakasnila. Razvoj lastnega sprejemnika bi v primeru koprodukcije služil kot priprava za hitrejšo sprovanje lastne proizvodnje v okviru kooperacije. Poleti smo v tem smislu izdelali že prvo poizkusno skupino sprejemnikov »Panorama«, zdaj smo pa na tem, da začnemo s proizvodnjo prve redne serije sprejemnikov. Glavno vodilo, ki smo se ga držali, je bilo, da bi čimbolj zmanjšali delež tujih deviz pri izdelavi sprejemnika. Pri tem smo že do zdaj dosegli lep uspeh, da krijemo čez 50 odstotkov stroškov za televizijski sprejemnik iz domačega materiala.

KAREL GRAHEK, ravnatelj kinopodjetja Ljubljana:

Tesnejše sodelovanje ...

V Ameriki se kinematografi zelo bojijo televizije in prav zaradi njihove konkurence so začeli zdaj po dvajsetletnem povijanju stikati filmski producenti za različnimi novimi sistemi, kot so cinemascope, vista-vision in drugi. Na jugoslovanskem tržišču se zaenkrat kinematografi verjetno še ne bojijo konkurence televizije. Do tega bi prišlo samo v primeru, če bi preko televizije oddajali filme, ki so na rednem programu. Vendar pa sem prepričan, da tega ne bo, tembolj, ker obstoja o tem med-

narodna konvencija, ki dovoljuje za televizijski prenos samo tiste filme, ki jih je televizija sama posnela ali pa tiste, ki jim je do poteka licenca. Ker pa sta vendar obe udeleževanji sorodni, bi bilo prav, če bi prišlo do tesnejšega sodelovanja televizije s kinopodjetji, zlasti republiškiimi. V sporazumu bi ji lahko odstopili žurnale in dokumentarne filme, pa tudi kratke pred-

PROF. MARIJAN LIPOVŠEK, ravnatelj Slovenske filharmonije:

Samo pozitivno ...

Televizijo smatramo za veliko tehnično pridobitev. To kljub temu, da so se glasbeniki, ki so se do tedaj udeleževali v starih formah, vselej ball novih tehničnih pridobitev. Mislim, da je vsaka taka nova pridobitev bila ali bi vsaj lahko bila glasbeni kulturi koristna. Tako je bilo tudi z radom in vsaj delno tudi z zvočnim filmom. Pri tem puščam ob strani vprašanje, v koliko so glasbene oddaje pri radiu tako organizirane, da poslušalcu zares koristijo. Mislim namreč, da je toliko glasbe, kolikor jo gre iz naših oddajnikov zdaj — v obliki spremne in ilustrativne glasbe — za pravilno poslušanje celo prej škodljivo kot koristno. Oddaje resne glasbe so seveda izredno koristne in glasbeniki ne moremo biti dovolj hvaležni radiu za to propagando umetnosti. Živi koncerti pa ostajajo slej ko prej nedosegljivi zaradi kontakta med umetnikom in publiko, kljub temu, da radio dostikrat posreduje kvaliteten edinstven reprodukcije. Glede televizije je mislim, da lahko ob istih nalogah vzpostavi prav optični kontakt med izvajalcem in poslušalcem, kar je sprejemljiva nedvomno v korist. S tem se bo zopet zblizal umetniški izvajal-

ec s poslušalcem in v tem smislu moramo soditi o televiziji samo pozitivno. Seveda pa pri takih tehničnih iznajdbah ostaja nevarnost, da se zaradi lagodnosti vsega stopka človek navadi na premalo pripravljeno sprejemanje umetnosti. To je proces, ki se v visoko civiliziranih deželah res tudi že vrši. V tem oziru pa bo treba spremiti naše vzgojstvo, kajti s prilepnim pojasnilom se dá tudi možne škodljive posledice prevelike tehničizacije na umetnostnem in doživljajskem področju preprečiti.

BENO ZUPANČIČ: književnik:

Ne čisto zares ...

Ko sem se te dni sam aktivno udeležil televizijske oddaje našega programa, sem imel, če odkrito povem, tu in tam občutek, da ne gre povsem zares. In še zdaj moram reči, da se mi televizija na sploh ne zdi čisto zares. Kar se pa tiče strokovne plati, sem na lastne oči videl, kako je ta stvar zapletena in kako silno draga. Če človek pomisli, da celo velike postaje dajejo dnevno samo po eno uro ali pol ure programa, potem bi

Vedno nasmejana in vedno prikupna je ena od najbolj popularnih francoskih filmskih igralk Brigitte Bardot

stvar. Glede ljudi okrog naše televizije imam v ostalem občutek, da so vanjo zajubljeni, da so nekako obsedeni, in to je simpatično, kajti če bodo imeli možnosti in sredstva, sem prepričan, da bodo v svojih načrtih uspeli. Ostaja pa pri vsem tem samo še en nemajhen problem: ljudem je treba dati televizijske sprejemnike. Jasno, da ni mogoče, da bi stali 20.000 dinarjev, a če morajo stati prav 184.000 din, ni tako gotovo.

SLAVKO JAN, ravnatelj Drame SNG:

Ne cepiti sil ...

Naša Drama je te dni že nastopila v televizijskem programu. Kar se televizije tiče, oziroma gledališke predstave v televiziji, je to ena izmed panog gledališkega ustvarjanja in službi propagiranja gledališča. Pri nas, v naših razmerah, imamo dolžnost, da ena ustanova drugi pomaga. Mislim pa, da bi lahko postalo nevarno, če bi prišlo do nove cepitve gledaliških sil. Kajti naš umetniško dober kolektiv je že kak zelo majhen. Zato smatram, da bi bilo veliko primerneje, če bi televizija jemala cele igre ali dejanja pri nas. Teško bi si namreč bilo misliti, da bi posebej studirali za eno oddajo. Gotovo pa je dolžnost Drame, da pomaga televiziji, in obratno televizije, kot mlade slovenske kulturne ustanove, da ne ruši in da ne zahteva preveč. Vsekakor bi se s pametnimi dogovori lahko doseglo, da bi obe ustanovi služili razvoju slovenske kulture. Direktno konkurenco televizije gledališču pa se ne bojimo, saj se tudi ob nastopu filma ni zgodilo, da bi film uničil gledališče.

HINKO LESKOVŠEK, operni režiser:

Pomožna zvrst ...

Po tem, kar sem doslej videl v inozemskih televizijskih oddajah, si ne obetam od televizije veliko kot samostojne umetniške panoge. Videl sem zlasti nekaj opernih priredb za televizijo in mislim, da še doslej ni dosežena povoljna raven, da bi lahko govorili o bodočnosti televizije na tem področju. Prenosi raznih takih prireditev, dram ali oper, ki niso bile posebej prirejene za televizijo, so se mi zdeli dokaj okrnjeni in neprimerni. Kot umetniška zvrst se mi zdi televizija zaenkrat še v eksperimentalni fazi, pri kateri ostane predstava vselej nekaj torzo in niti v slikovnem smislu ne doseže predstave, kot nam jo daje film. Zaradi televizije, mislim, ne bo nihče, ki obiskuje gledališče ostal doma. Zato se tudi nikakor ne bojim televizijske konkurence gledališču. Vsekakor pa je tu vprašanje razvoja, kajti tudi radijska slušna igra se je postopoma razvila v slušno igro v pomembni obliki. Pač pa že zdaj mislim, da ima televizija veliko več bodočnosti kot pomožna zvrst, ki bo imela v službi znanosti in umetnosti nekakšen poučen značaj. Poleg raznih prenašanj znanstvenih polzkusov in podobnega bi omnil tudi možnost, da s televizijo prenašamo za oder zaradi boljše izvedbe lastno predstavo, na primer dirigenta za zbor za odrom, za igralce v garderobah in podobno.

ČRNO - BELO

KANDIDAT ZA »OSCARJA«. Angleški režiser David Lean je po romanu Pierra Boulleja režiral film »Most na reki Kwai«. Glavne vloge v filmu igrajo Alec Guinness, William Holden, Jack Hawkins in Sessue Hayakawa. Film traja dve uri in štiri deset minut in je stal tri milijone in pol dolarjev. Film je ameriški in Američani so prepričani, da ima »Most na reki Kwai« največ upanja na letošnjega »Oscarja«. Romani Pierra Boulleja so v modi, saj bo M. G. M. snemal tudi film po njegovem romanu »Preizkušnja belih ljudi«, na Broadwayu bodo prihodnje leto igrali dramo, adaptirano po njegovem romanu »Obraz«, v Parizu pa pripravljajo adaptacijo njegovega romana »William Conrad«.

KANDIDATI ZA NAGRADO »LOUIS DELLUC«. Trinajstega decembra so v Franciji podelili nagrado »Louis Delluc«. Član žirije so v ožjem izboru upoštevali filme »On, ki mora umreti«, »Mar se nikoli ne ve?«, »Smrt v prevari«, »Udarna patrulja«, »Pot-Bouille«, »Grenka zmaga«, in »Sahara danses«. Zanimivo je, da med kandidati ni bilo nobene velikega režiserja, kakršni so Claire, Clouzot in Cayatte. Prihajajo novi, boljše?

NOVA NAGRADA ZA »CABIRIJO«. V Italiji so ustanovili novo filmsko nagrado, »nagrado za dobroto«. Podelili jo bodo vsako leto enemu igralcu in enemu režiserju. Letos so na majhni slovesnosti v Gablanu Monferratu prvič podelili to nagrado. Prejela jo je igralka Giuletta Mastina za svoji vlogi v filmih »Cesta« in »Cabririjska noč«. Nagrado režiserja je prejel njen mož Federico Fellini za režijo obeh filmov.

Demonstracije proti zvezdnici

Nekako ob začetku zmagovitega pohoda televizije v Ameriki in ob prvih znakih krize, ki jo je v filmski proizvodnji ZDA izzvala televizija, si je Hollywood pomagal na dva načina: sprejel je 25 let star izum hiperponarja in s njim kinoskopa, ki ga je izumil francoski profesor Chretien, in z vsemi sredstvi propagandnega aparata je lansiral novo zvezdnico, na katero so postale oči hollywoodskih producentov pozorne po njeni epizodni vlogi v Hustonovem filmu »Asfalt na džungla«. Teško je uotovitvi ali je Marilyn Monroe ameriškiemu filmu prinesla več koristi, uspehov in dobičkov kot kinoskop. Nesoporna pa je resnica, da je malokateri filmski zvezdnica vzbudila v svetu toliko radovednosti in zanimanja kakor »atomska lepota«. Za dekle, ki je imelo nenavadno lepo postavo, pa takorekoč nič igralskega talenta, a mnogo šarma, so pisali scenaristi in ji dajali glavne vloge. Okoli nje so spletki toliko anekdot in govoric, da so dan za dnem polnile reklamni tisk.

Kazan je pozneje izjavil, da še ni videl tako igrati nekaterih ženskih vlog iz Shakespeara, kakor jih je igrala Marilyn Monroe na študijskih predstavah. Ko je končala solo — eno leto je trdo garala — je ustanovila lastno filmsko proizvodnjo. »Prvi moj film bo

»Bratje Karamazovi!« je izjavila. Hollywood jo je prehitel in posnel sam film po tem delu Dostojevskega, glavno žensko vlogo pa je igrala Maria Schell, ki so jo v ta namen nalašč pripeljali iz Evrope. Toda Marilyn ni mirovala. Najprej je kot največja senza-

cija udarila vest, da se je poročila z največjim sodobnim ameriškim dramatikom Arthurjem Millerjem, a Miller je izjavil, da se samo čudi, kje jemlje njegova žena energijo, s katero hlasta po izobrazbi, do katere ni mogla priti zaradi svoje revščine z rednim šolanjem. Potem se je odpeljala v Anglijo in skupaj s sirom Laurencem Olivierom posnela v Laurencovi režiji film »Speči princ«.

Zdaj je bilo Hollywoodu dovolj in sklenil je »obračunati« z »nehvaležnicami«. Najprej so postavili Arthurja Millerja pred komisijo za raziskovanje protiameriške dejavnosti in ga obdolžili, da je komunist. Miller je stopil ponosno pred »lovce na čaravnice« in dejal, da o njem samem lahko izvedo, kar hočejo, da pa ne bo iz njegovih ust prišla beseda o katerem koli njegovem prijatelju ali znanecu. Miller je bil obsojen. Drugi udarec so pripravili direktno Marilyn Monroe, ki je s svojo vlogo v Loganovem filmu »Autobusna postaja« in v »Spečem princu« dokazala, da je postala odlična karakterna igralka. Ko so pokazali njen film »Speči princ« v Ameriki, so ga vsi kritiki pohvalili z laskavimi besedami. Toda poslej si film »Speči princ« vkljub kvaliteta ni mogel do danes najti mesta v ameriški kinematografski mreži. In končno — Hollywood je zaprl Marilyn svoja vrata, kakor da bi je nikoli ne bilo ... Marilyn po »Spečem princu« še ni dobila vloge, ameriški filmski tisk o njej molči, namah so izginile iz časopisov njene slike — nobene besede več o igralki, ki je pred leti reševala hollywoodski film iz stiske.

Malo je tako grobih primerov, kako zra hollywoodski stroj obračunati s tistim, ki se mu ne ukloni, kakor je primer nekdanje zvezdnice in proslavljane lepote Marilyn Monroe ...

Marilyn Monroe

navljati to, kar so pred desetimi leti razpravljali že v Ameriki. Vsekakor za televizijo potrebuj čas. Če poslušaj radio, lahko zraven napišeš tudi novele, če pa gledaš prenos nogometne tekme po televiziji, jo moraš ves čas gledati. Sicer pa je čas potreben res za vsako

Film tega tedna

Zgodba poljskega barvnega filma »Petorica iz Barske ulice« se začena ob koncu leta 1947 v Varšavi. Dve leti sta minili, odkar se je končala vojna — vendar je bilo to še vedno premalo, da bi se na novo zgradilo mesto, ki mu je vojna zadala strahotne udarce. Prva naloga je bila prebiti »pot vzhod-zahod«, da bi lahko znova povezali dvoje mest in dve reki. Film prikazuje zgodbo o petorici mladih ljudi, ki stanujejo v Barski ulici in ki so intimno povezani s to nalogo. Vojna pa ni spremenila samo glavno mesto Poljske v ruševino, temveč je tudi demoralizirala ljudi, zlasti mlado generacijo. In tu se začena zaplet tega filma, za katerega je režiser Aleksander Ford prejel na festivalu v Cannesu 1954 častno nagrado za režijo. Ford je namreč pokazal neprimerno več smisla za realnost, kot pa sovjetski, češki in madžarski režiserji v filmih s podobno tematiko. Medtem ko je večina vzhodnih filmov na to temo (Narodni grad, saboterji pa rušijo) narejena po klasični shemi, ki iz najbolj dinamičnih likov naredi najbolj neživljenjske ljudi, je znal Ford te stvari izmiansirati, svoje like okarakterizirati in vsem dati značaj realnosti in stvarnosti. In zato smo tudi tokrat, že drugič zapovrstjo, izbrali za film tedna poljski film, ki pa je tokrat v primerjavi s »Kanalom« še barven.

NAKUP ZAVES

Nekaj mesecev nam naše trgovine nudijo večjo izbiro zavese, ki so uvožene ali domače. Med uvoženimi zavесami zbu- jajo pozornost predvsem nylon- zavese, z različnim vzorcem ali z barvnim natiškom. Večini je všeč bogatost vzorca, nekateri pa jih kupujejo v trdnem prepričanju, da je vzdržljivost teh zavese mnogo daljša kot pa pri bombažastih. Resnica je prav obratna. Nylon zavese so komaj pol tako trpežne kot bombažne, predvsem tiste, iz nebeljene bombažne nit. Res pa je, da jih je enostavneje prati oz. likati in, da jih je mogoče mnogo lepše nabrati, ker mehko padajo. Izgled nylon zavese ima torej prednost pred bombažnimi. Njihova življenjska doba pa je precej krajša. Če se kljub temu odločimo za nakup novih, uvo-

ženih zavese poskrbimo za to, da bo vsaj izgled zares lep. Bogato vzorčaste zavese so nekaterim sicer močno všeč, njihova navdušenost pa navadno ne traja dolgo časa. Bolj ko je vzorec vsiljiv, hitreje se ga naveličamo in manj imamo možnosti, da v svojo sobo vnesemo tista »dopolnila«, na katera smo se navadili. Slike, živahne barve ta- petniškega blaga, pisane preproge, vse to je skoraj nedopustno, če zakrivajo okna pisane bogatovzorčaste zavese. Tako urejena soba mora imeti videz prenatrpanega, utrujajočega prostora, ki ne glede na nivo okusa ne učinkuje prijetno. Kadar izbiramo nove zavese k sebi, že opremljeni sobi, se moramo podrediti temu kar v sobi že stoji. Če je tapetniško blago oblažinjeno ležišča in sedežev vzorčasto, rožasto, potem sezimo po čim enostavnejšem vzorcu zavese. Če izberemo dvojne zavese, ene tanke, druge pa platnene ali kakršnekoli že, ki jih zvečer potegnemo preko vse širine okna, izberimo tanke zavese s takšnim vzorcem, da bo kolikor mogoče malo vsiljiv. Pisane platnene zavese pa prav tako spadajo v sobo, ki se barvno ujema Rožnatim oblažinj- nam sedežem, bogatovzorčastim preprogam, vezanim prtičkom in blazinam, pisane zavese ne morejo biti v dopolnilo. Takšne zavese spadajo v sodobno opremljeno sobo, kjer so barve včasih sicer intenzivne, vendar jih ni preveč, se med sabo dopolnjujejo in izključujejo vse pisano ali rožnato. Tisti hlad, ki se ga nekateri tako bojijo in v zmotnem mišljenju svoje stanovanje prenatrpajo z vsem, kar jim je kot posamezni komad všeč, je manj utrujajoč in na vsak način dokazuje tenkočut- nejši okus kot pa z vsem mogoč- ni »okrasjem« preobloženo stan- vanje.

NEKAJ JEDILNIKOV

KOSILO: Svinjsko meso s kole- rabičami — Kostanjeva pena — 370 Svinjsko meso s kole rabičami: pol kilograma svinjskega mesa narežemo na koščke ter ga sku- hamo v prav malo slane vode. Kolerabičice olupimo in narežemo na rezance, tudi mlade liste prav tako zrežemo. Vse skupaj kuhamo poleg mesa, pridenemo še na kocke zrezan krompir. Ko je že vse skoraj mehko, pridenemo pre- žganje iz surovega masla in moko ter pustimo, da prevre toliko ča- sa, da dobimo gosto omako. Ko je jed že gotova, nastriamo vanjo nekoliko muskatnega oreščka.

Kostanjeva pena: 30 dkg kuha- nega kostanja pretlačimo, odšavi- mo in narahlo primešamo 3 deli stepene smetane in po okusu sladkamo.

VEČERJA: Rižev narastek z Ja- bolki brez jaje — Kakao — 300. Rižev narastek z jabolki brez jaje: V 1 litr četrt litra mleka sku- hamo četrt litra riža s koščkom surovega masla in s koščkom li- monine lupinice, primešamo še 10 dkg sladkorja. Pečak pomaze- mo s surovim maslom, potresemo z moko in denemo vanjo polovico skuhanega riža, potresemo na prst debelo z na listki zrezanimi jabo- lki, sladkorjem in cimetom, nato pa denemo povrh še preostali riž. Pečemo tri četrt ure in še vro- čega potresemo s sladkorjem.

KOSILO: Golaževa juha — Cve- tačin narastek — Ocvrte safalade — 370.

Cvetični narastek: Veliko cve- tačo razdelimo na drobne cvetke, ki jih skuhamo v slanem kromu, kakor jih ocedimo in ohladimo. Medtem vmešamo 7 dkg masla, 2 rumenjaka, 2 zrezani in v mleku namočen ter pretlačeni žemlji, solimo, popramo in s snegom 2 beljakov primešamo cvetači. To vlijemo v namazan in z drobtina- mi potresen pudgov obod ter kuhamo eno uro v oparti.

Dolge ženske hlače so vedno bolj priljubljen sestav naše zimske garderobe. Tudi doma so prav privlačne kos naše obleke. Ven- dar — prav nič primerne deluškam in tudi starejšim manj priporočljive. Dolge hlače, ki jih nosimo doma so lahko ukro- jene iz blaga, ki ga sicer kupujemo v naših trgovinah za ženska krila. Pazimo na to, da je tkanina primerno močna in če je le mogoče pralna. Različni »karo« vzorci lepo pristojajo mladim dekletom, k njim pa, tudi za doma, spada enobarvna blaza ali pulover, ki naj, se barvno dobro ujema z vsemi odtenki blač. Kroj blač je običajno takšen, da ima tudi živetek, lahko pa je živetek ločen od blač, kar omogoči hitrejšo pranje in različno nošnje. Če k hlačam nosimo predpasnik, naj bo ta predpasnik prav kratak. Ker se umazuje v vsakem slučaju je sprednji del, ob pasu, torej skromna dolžina predpasnika kar zadostuje. Ka- kor vidimo na naših dveh skicah, izberemo k vzorčastim bla- cam enobarvni predpasnik, k enobarvnim pa vzorčast. Če je živetek blač z gumbi pripet na naramnice, pa lahko ukrojimo predpasnik brez naramnic. Pripnemo ga kar na naramnični hlačni gumb.

D. P.

Kakšno darilo naj kupimo?

December je pač mesec, v katerem nas čakajo nakupi no- voletnih daril in moramo na- večje izdatke misliti že v za- četku meseca. Navada pri nas je, da se za novoletno jelko obdarujemo, marsikdaj pa smo v zadregi, kaj bi kupili za da- rilo. Kakšno so ti darovi, je od- visno od denarnice, lahko bo- gatejši ali pa tudi bolj skromni. Seveda pa s tem ni rečeno da skromna darila niso že tudi lepa. Včasih skromnejše darilo bolj razveseli človeka kot raz- košno. Važno je, da z darilom

dosežemo to, kar je pravza- prav tudi namen obdarovanja, da izkažemo pozornost in spo- šтовanje osebi, ki nam je bli- zko. Izberimo darilo, s katerim vemo, da ga bomo prijetno presenetili.

Zelo primerno darilo tako za moškega kot ženskega je knjiga. Ne samo lepa po zunanji obli- liki, temveč tudi po vsebini, za katero pa moramo vedeti, če ustreza okusu obdarovanca.

Danes pa tudi že dobimo po naših trgovinah vrsto predme- tov, ki so lepi, radi bi jih

Izšla je revija „MLADI SVET“

9. številka revije, ki jo zlasti radi prebirajo stari in vzgoji- telji — »Mladi svet«.

V uvodnem članku nas sezna- nja Janez Tomšič o novem uč- nem načrtu, katerega bistvena posebnost je upoštevanje otro- kove iznajdljivosti in čim tes- nejša povezava s življenjem. Sestavka »Prva vrška« in »Ore- hovo leto«, bo vsak rad prebral, kakor tudi sličice s pohoda »Bratstva in enotnosti«, ki so ga organizirali v vseh republi- kah ob petnajstletni ustanovi- vitve plonirske organizacije.

Marsikdo ne ve, kako živijo študentje v Ljubljani. Nekateri dobivajo štipendije, drugi pa se prebijajo skozi študentovska le- ta z različnim delom od in- štrukcij, do prevajanja mleka po hišah ljubljaničanov, opravljanja mlečniške službi itd. Čla- nek »Lepo vedenje in higijenski navade« nas prepriča, da mora- mo svojnega otroka že zelo zgo- daj navajati na red, saj otroku to le koristi v poznejšem življenju. Otroke je treba naučiti, da jim bo zoprno vse, kar je umazanega, najsi bo to hrana, obleka ali prostor, v katerem živijo. Otroka, vajenega snage, spoznamo takoj.

Dalje so zanimivi še članki »Ob estetski vzgoji naših otrok« »Ritmična vzgoja v prvih otroških letih«, dr. Slava Lunaček pa je v članku »Otrokova drža« podrobno raztolmačila, kako velike važnosti je za otroka in njegov razvoj pravilna drža, za katero, žal, prenekateri stari mnogi premalo skrbijo. Izobli- kovanje drže se zabavja v naj- zgodnejši mladosti in spremila človeka vse življenje. Pravilna drža, pravilna uporaba telesa t. j. kosti, mišic, vezi itd., ne prispeva samo k prikupni zuna- nji podobi in zdravju, temveč tudi k ugodju.

Važno vlogo pri izoblikovanju drže telesa imajo tudi čevlji, kajti če otrok stoji, se teži- la prenese prek hrbtnice in hrbta na noge in stopala. Čevlji morajo biti zato dovolj veliki, da otrok svobodno giblje s prsti

Ob peti se mora čevljev tesno prilagati nogi, podplat pa mora biti raven, trden, a prožen. Čevljev zavajujemo z vezalkami.

To je le nekaj napotil star- šem o otrokovi držji, več in po- drobneje pa jih lahko preberete v sami reviji.

Tokrat je razpravljano o fil- mu zanimivo, saj nam namesto kritike pripovedujejo mladi ljudje, mladoletniki svoja mne- nja o filmu »Ne čakaj na maj«, a tudi o filmu »Lepo je biti mlade«. Zanimivo je zlasti pri- merjanje, ki govori v prid dru- gega filma.

Pomenku s starši je v tej šte- vilki »Mladega sveta« odmerjen precejšen prostor in prav je tako, saj morda ravno ti po- menki pomagajo marsikomu re- ševati razna vprašanja, ki jim sam ne ve odgovora.

Lepa obleka iz temnozelenega žameta, ki je precej zaprta, krilo pa je močno nagubano.

Kako pravilno likamo moško obleko

Preden začnemo z likanjem moške obleke, jo moramo naj- prej dobro osušiti vseh made- žev. Posebno dobro moramo osušiti spodnje robove hlač. Nate obleko dobro iztepemo in skritičamo, nakar je še pri- pravljena za likanje.

Za likanje moške obleke po- trebujemo težek likalnik in kr- po ki je tanka in ne pušča za seboj niti. Likamo vedno z mo- kro krpjo, vendar ne smemo krpe nikoli popolnoma osušiti, ker bi sicer ostal na blagu lesk. Krpo, ki še ni popolnoma suha, hitro odstranimo, blago pa po- ložimo s hrbtno krtačo, da od- stranimo paro. Na mestih, kjer so šivi, ne smemo nikdar pri-

tisniti z vso težo likalnika, tem- več samo nalahno prelikamo. Pri telovniku zlikamo najprej hrbtni, nato sprednji del. Za ra- mena si pripravimo trdo blazino in likamo kar na rokah. Ko li- kamo reverje, ne smemo zalikati gube in moramo paziti, da re- verje ne raztegemo. Ko je suk- nje žlikan, ga neodpetega oba- simo na obesalniki.

Pri moških hlačah moramo najprej zlikati vzbočino, ki se napravi pri sedenju na kolenih. Nato likamo vsako hlačno po- sebej po zlikani gubi. Da bomo lahko zlikali točno po gubi, si lahko pred likanjem prejšnjem gubo s tanko belo nitjo, ki jo po likanju potegnemo ven in še enkrat prelikamo. Če opazimo v obleki lesk od sedenja, to lahko odstranimo tako, da obrnemo

srednje vroč likalnik navzgor, prek njega položimo vlažno kr- po na to pa položimo del oble- ke, ki se svetli, in sicer tako, da je stran, ki se svetli, obrnjena navzgor. To pustimo tako dolgo, da prodre para skozi blago. Krpa mora biti vedno mokra, zato imamo pripravljeno še drugo krpo, če se nam prva po- suši. Takoj ko pride para skozi blago, zdrgnemo dotično mesto z najfinjšim steklenim papir- jem, nakar skritičamo z zelo tr- do krtačo. Če pri prvem posku- su nismo odstranili leska, to po- novimo na isti način in uspeh bo tu. Če bomo moško obleko vedno pazljivo likali na opisan način in če bomo vedno sproti odstranili vsak madež, bo ob- leka izdržala najmanj še enkrat tako dolgo kot sicer.

Jedilnik

Florentinski krompir: tri četrt kilograma spinače dobro sesek- ljamo. V kozici ocvremo 10 dkg na kocke zrezane prekalene sla- nine, nato opravimo še steblo po- ra, ki ga drobno zrežemo. Doda- mo spinačo, ki jo dušimo toliko časa, da je mehka. Posebej sku- hamo tri četrt kilograma krom- pirja, ki ga zrežemo na rezine, solimo in popramo. Nato nalo- žimo v namazano pekačo in po- tresemo z drobtinami izhenoma plast krompirja in plast solinice. V skodelici mleka zvrkljamo 2 jajca, dodamo žlico nastignega rarnecana, nekoliko muskatove- ra oreška in zlijemo to na krompir. Povrh potresemo drob- tine in parmezano, pečemo v vro- čem pečilu tako dolgo, dokler se vrhnja plast ne strdi.

Poskusite
Juha iz solate: Solato, ki je prezeleno, operemo in zrežemo na rezance. Damo jo v 5 dkg razbeljene masti in dušimo po- krito pol ure. Med dušenjem prilijemo žilico tople vode. Nato pridenemo osminko litra riža in ga dušimo nekaj časa, nato za- lijemo 2 l vode in pustimo vreti še tri četrt ure. Juho pretlači- mo, ji pridenemo 2 žlici kisa, solimo in popramo. Pred ser- viranjem vmešamo vanjo rumen- jak. Serviramo jo z opečenim kruhom.

Naša bolniška soba

Ce moramo bolniško sobo že pri kratki bolezni skrbno ure- diti, je to pri dolgotrajnejši še posebno potrebno.

In le bolnik, ki je primoran prebiti v bolniški sobi po več tednov, včasih celo mesecev, bo znal prijetno urejeno bolniško sobo pravilno ceniti, saj mu je soba vse njegovo okolje.

Bolniška soba naj bo oprem- ljena preprosto; vse predmete, ki nujno ne spadajo vanjo, od- stranimo. V sobo spada postelja,

ki naj bo široka in udobna, a ne preemehka. Če se žimnica vdira, je to posebno za bolnike s kronično boleznijo zelo nepri- jetno, zato jo podložimo z de- škami in postelja bo takoj pri- pravnejša. Poleg postelje naj bo v sobi še nočna omarica, miza in stoli. Čim manj bo navlake v sobi, tem manjša je možnost za nabiranje prahu.

Pri težjih bolnikih, ki iz ka- kršnega kolč vzroka močijo ali onesnažijo posteljo, potrebuje-

mo tudi nepremočljivo platno, katerega napnemo čez spodnjo rjuho, čezenj pa napnemo še eno rjuho in jo dobro zatlačimo pod žimnico, da se ne zgrbanči, če se bolnik premeta. Poseb- no pripravna je še tretja rjuha, ki jo zložimo na pol in položimo točno na sredo pod bolnika. Če zvečer to rjuho odstranimo, ima bolnik občutek, kakor da je prišel v svežo posteljo.

Odeja naj bo topla in lahna, saj je bolniku, ki mora dlje časa

preležati v postelji, vsaka odeja odveč.

Zimnico moramo pri zračenju vsak dan obrniti in medtem bolnika prenesti na divan ali drugo posteljo. Tudi med dne- vom moramo bolniško sobo večkrat prezračiti. Paziti moramo, da pri tem bolnika ne prehladi- mo. Preden odpremo okna, bolnika do nosu dobro pokrije- mo, prek glave mu položimo tanjšo rjuho. Večkratno zrače- nje je posebno važno pri bolni- kih, ki bolehalo za boleznimi dihalnih organov. Njim je čist zrak tako potreben kakor nam vsakdanji kruh. Priporočljivo je tudi, imeti sobo močno zakur- jeno, a da je okno, ki je od bol- nika najbolj oddaljeno zgoraj za špranjo odprto. Tako prihaja v sobo ves dan svež zrak in za- menjava je izrabiljena.

Ko čistimo pod, ga bomo zbrisa- le z lahno navlaženo krpo, da ne bomo dvigale prahu. Posoda iz bolniške sobe umivamo pose- bej in ne skupno s posodo osta- lih družinskih članov. Za iz- mečke bomo nabavile posebne zaprte posode, kakor jih imajo v bolnišnicah, ker je jako neokusno in tudi nehigiensko, če bolnik za to uporablja žepni robc.

In še nekaj. Hodimo okoli bol- nika vedno nasmejanega in ved- rega obraza — čeladi; bo po- trebno večkrat sliskati zobe — ob pogledu na trpečega, kajti čista svetla soba, sveža postelja, vedra odlična, vse vpliva na bolnikovo voljo — to pa je tudi najboljša pot za čimprejšnje ozdravljenje.

ZDRAVNIK SVETUJE

R. M. Naštelj ste nam celo vrsto težob in to s precejšnjo mero pa- simizma, čeprav je ta glede na vašo starost 28 let prav nič opravi- čen.

Po opisu kako ste se doslej zdravili je očitno, da se niste da- li temeljito in sistematično pre- ledati.

Težave, o katerih tožite so prav lahko posledica oziroma znak vnetja želodčne sluznice, morebit- no razjede na želodcu oziroma dvanaestniku, kakor tudi znak povečanega oziroma razširjenega želodca, lahko pa tudi samo znak želodčne nevrose. Kjer gre za funkcionalne motnje v želodcu, brez organskih sprememb na že- lodcu in ki so znak snlošne živčne razhurjenosti.

Pri razpravi ene izmed opisanih bolezi vam bo zdravnik predpisal ustrezajoča zdravila in vam dal napotke za način življenja, pred- vsem za način prehrane in dop- ustne obremenitve z delom; vas bo tozadevno pomiril, kar je os- novni pogoj za kakršenkoli zdra- vni uspeh.

S. P.; Maribor. Rad bi vedel točno, kakšna je dietna prehrana pri ledvičnih kamnih. Brez va- žnejših dodatkov je tu težko svetovati. Vedeti bi bilo treba, kakšni so ti kamni, kako so kem- ično sestavljeni.

Te tega razloga dajemo tu samo nekaj splošnih navodil, ki veljajo v vseh »slabih« obolenj za led- vičnimi kamni.

Predvsem je važno dovoljate zadostne množične tekočine. Na ta način slinimo raztanjšati soli, iz katerih se tvorijo kamni. S tem namenovno uporabljamo tudi čie- kavno, vedo. Pri mineralnih vodah na moramo paziti na izbrto in uvoščevati kemično sestavo kam- nov.

naj manj hrano, ki naj pa ne bo obilna in naj ne obsega več kalorij, kot jih bolnik z ledvični- mi kamni potrebuje za vsakdanje življenje in svoje delo.

Vsekakor bi bilo treba najprej ugotoviti, kakšni so pri vas led- vični kamni po svoji sestavi. Če to še ni bilo ugotovljeno, bi bili po- trebni seveda zadostni pregledi. Zaradi točnejših navodil se potem lahko ponovno obrnete na po- svetovalnico.

P. A.; Ptuj. Osebam ki se po svo- ji konstituciji nagnajo k tvorbi krčnih žil, svetujemo, da se pri izbiri poklica ne odločijo za po- klice, ki posebej zahtevajo nastanek krčnih žil, n. pr. poklice natakar- ja, mizarja, frizerja, radjalceve, zobozdravnikove itd. Posebno velja to za žene, ki so izpostavljene ob- nosečnosti še večji obremenitvi vsakdanjega obila.

Za vsakdanjo samostojno spo- dnjo udele in v primerne telovad- bo neizogibno občutiti krvni in mozgovni obtok, obenem da krepijo mišičevje in vztrajno tel- ovo kar v večji meri zavira na- stanek in razvoj krčnih žil. Če se ne moremo izogniti daljši stati, pa najmer v dotičnih položajih ali naj vsakdanjem delu vsaj enkrat v 20 minutah odstopimo od staja- vendar z nekaterimi gibanji, ki na primer težo telesa prenesejo večkrat zaporedoma na kolence

prstov ali na kdaj pa kdaj napra- vimo krožni gib v sklopetnem skie- pu, omilimo krvni in mozgovni zastoj v ožilju nog.

Glede zdravljenja že obstoječih krčnih žil vam svetujemo ponovno zdravljenje z injekcijami, s ka- terimi dosežemo, da se razširjene vene zarastejo. V primeru noseč- nosti pa se posvetujte s svojim zdravnikom.

E. I.; Kranj. Če gre za naležljivi- vo vnetje feter, je najbolje zdravl- jenje ležanje v postelji. Razen tega pa moramo posvečati pozor- nost tudi bolnikovi prehrani. V tej zločini spočetka vse maščobe in hranilno bolnika v glavnem z ožiglovljivimi hrani in pa z be- lakovinami, najbolj v obliki su- zega sira. Čež tas dodajamo ma- žežbo v obliki surovega masla. Razen navedenega moramo kre- tni tudi za redno odvajanje. Druge zdravila pa naj bolnik uporabi samo po navodilih zdravnika.

M.V.

Kamizni tenis je ta čas v ospredju športnega dogajanja

Mnogo obetajo mladi

GLEDE PRIHODNOSTI IGRE Z MALO ŽOGICO NAM NI TREBA BITI V SKRBEH - ZVEZNI TRENER DELA »Z ODLIČNIM POSLUHOM« - RAZEN NA MLADE JE TREBA MISLITI TUDI NA ŠE MLAJŠE

V teh pustih dneh, ko so »poletni športniki v glavnem že zapustili tekmovališča in se njihovi zimski tovariši zaradi pomanjkanja snega in ledu še ne morejo razmahati, je namizni tenis prav v ospredju športnih dogodkov. To velja tako za mednarodno sezono, ki se je začela z zagrebškimi mednarodnim prvenstvom Jugoslavije, kakor tudi za domače tekme, ki so z državnim prvenstvom posameznikov (prav tako v Zagrebu) že dosegle vspehek.

Jugoslovani (in tudi Slovenci) imajo v tej dimenziji igrarstva zelo dolgo tradicijo. Z nekaterimi pomembnimi igralci (Dolinar in Harangozu) smo se spomnili tudi že prav v svetovno slavo. Nekaj podoben velja tudi za slovenske igralce, seveda v državnem merilu. Sploh je v razvoju jugoslovanskega in slovenskega namiznega tenisa zelo veliko vzorednih. Kolikor se Jugoslovani prav v teh dneh trudijo, da bi spet priključili k svetovnemu vrhu, toliko slovenski igralci in igralke razmišljajo, da bi spet uvrstili med najboljše Jugoslovane.

Dosledni zadnjih tednov kažejo, da so obšli na dobri poti...

PROBOR »MLADIH«

Tekmovanje I. zvezne lige v Opatiji ter mednarodno in nacionalno prvenstvo Jugoslavije v Zagrebu so bili nekakšni mejniki v razvoju te panoge pri nas. Prav na teh tekmi so namreč mladi Jugoslovani z loparjem v roki (in ne s kaktusimi žugami) dosegli odlične in najvišje položaje svoje staršev, z mednarodnimi lovkami odete vodilne. Sodimo, da se prav v tej dobi, ko se mladi lovkari s srečnimi srečanji obratujejo s »stariši«, najpomembnejše pri tej zamenjavi rodov pri nas, saj bo dalo mladim vso tisto, česar jim je skupne tako potrebno - samozavest.

O vprašanju »starih« ali »mladih« je bilo že v mnogih panogah precej besed. Najpogostejša je bila, da »mladih« ni, da jih ni, da jih ni, da se ne gleda na starost. Prednost mladim pa naj velja seveda tedaj, če so moči izenačene. Pri nas je sedaj tako. Na mladih tekmi iz leta 1957, ki so se odigrale v Zagrebu, so mladi igralci in igralke dosegli odlične rezultate. Med njimi so tudi nekateri iz naših vrst, ki so se že povsem približali vodilni in Harangozu - najboljšim svetovnim.

KDAJ USPEHI?

Ceprav so naši mladi na zadnjih turnirjih praznili s kaktusimi žugami mednarodni zmag, se vendar zdi, da se niso na ravni, kakršno so imeli nekateri Dolinar in tovariši. Lahko bi celo rekli, da mladi niso dosegli toliko uspeha, kolikor bi morali. Rezultati Hrubca in Markovića II v uradni mednarodni dvobojni (slednji je na primer prvakinja najvišje ravni na celini Berceza in Andreasića) nas ne smejo premetati. Če namreč, da mladi v močvirnih srečanjih zbirajo učinkovitejši rezultat, medtem ko je število nasprotnikov v dvobojni omejeno, postopoma pa je tudi naših igralcev med igralci pomenljiva močvirna precej podobna.

NESTALNA FORMA

Značilnost mladih nerudnatih igralcev je tudi veliko kolebanje v formi. Tudi to se na večjem turnirju, ki traja več dni, pozna mnogo bolj. V dvobojni pa je tako dober dan, ko se mladi niso med formo. Vzemimo za primer Hrubca. Proti Franciji v Ljubljani je igral neobčutljivo, proti CSR v Bratislavi odlično. Na nacionalni tekmi prvenstva ni bil odlični večer - igrali so vse medsebojne igre starih finalistov - skrajno razpoloženi, na mednarodnem prvenstvu pa povsem

Goriški „Partizan“ orje ledino

Na rednem plenumu Okrajne Zveze Partizan Gorica, ki je bila danes, je bil predsednik Miro Nakrst seznanjen s trenutnim zastopnik partizanskih društev z osrednjimi in zaključki izrednega plenuma Zveze Partizan Slovenije. Nato je poročal o delu partizanskih društev na Goriškem v tekočem letu. Kljub nekaterim pomankljivostim, ki so v glavnem posledica pomanjkanja v vodilnega kadra, so le-ta organizirala več uspešnih tekmovalnih možnosti in kvaliteto so imela najlepše uspehe društva Tolminsko in Goriško Posočje. Kljub pihalnemu bazenu v Novi Gorici in prirodnih pogojev na reki Vipavi, pravega še ni doseglo za želene uspehe. Pa tudi v kolestarsvu se ni pravega razmahala.

Za Dan mladosti sodelovalo pri partizanskih društev še ni zadovoljivo. To namreč eno od glavnih vzrokov, ki so v glavnem posledica pomanjkanja v vodilnega kadra, so le-ta organizirala več uspešnih tekmovalnih možnosti in kvaliteto so imela najlepše uspehe društva Tolminsko in Goriško Posočje. Kljub pihalnemu bazenu v Novi Gorici in prirodnih pogojev na reki Vipavi, pravega še ni doseglo za želene uspehe. Pa tudi v kolestarsvu se ni pravega razmahala.

Zal, da statistična služba pri partizanskih društev še ni zadovoljivo. To namreč eno od glavnih vzrokov, ki so v glavnem posledica pomanjkanja v vodilnega kadra, so le-ta organizirala več uspešnih tekmovalnih možnosti in kvaliteto so imela najlepše uspehe društva Tolminsko in Goriško Posočje. Kljub pihalnemu bazenu v Novi Gorici in prirodnih pogojev na reki Vipavi, pravega še ni doseglo za želene uspehe. Pa tudi v kolestarsvu se ni pravega razmahala.

Decembrska številka »Turističnega vestnika«, glasila Turističnega združenja Slovenije, ki je izšla v standardnem obsegu, objavlja med drugim naslednje vidnejše prispevke: Prirodni pogoji za zimski turizem v Sloveniji; Zimski turizem v Sloveniji - praktično osvetljenje; Vloga društev v zimskem turizmu; Ali je res premalo propagande za zimski turizem? Pri gornji postaji polnočne vzpenjače; Kje želijo letovati domači turisti? - Propagandni program LRS za leto 1958; Sistem in problematika turističnega gospodarstva v Jugoslaviji; Brežice v kulturnem in turističnem posredništvu; Weekend itd. Ostali del vsebinske sestave skrbno zbrano gradivo, iz društvenega življenja posebno zanimive pa so kraje in daljše beležke o gledanju in ocenjevanju našega turizma v tujem svetu. Obzornik iz-ide vsakega meseca in vsebuje zaključni peto leto izhajanja. Posamezne številke so po 50 dinarjev.

Na današnji dan leta 1947 je umrl pionir slovenske moderne glasbe Risto Savin. Njegova najvažnejša dela so opere »Lepe Vlada«, »Gospodski sen« in »Mati« Gubec. Poleg oper, samospetov in zborovskih pesmi je zlagal tudi orkestralna in komorna dela.

NOČNA ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA ZA NUJNE OBISKE NA BOLNIŠKEM DOMU OD 20. DO 7. URE ZJUTRAJ, OB NEDELJAH IN PRAZNIŠKIH VEŠ DANIH

Zdravstveni dom VIC: Dr. Grapa, Stane, Kogejeva 5, tel. 23-372. V službu odstopnosti zdravniška služba tel. 22-740. Nedeljska dežurna služba v ambulanci Mirje, Rimska 31, telefon 21-797 od 8. do 14. ure.

Zdravstveni dom BEŽIGRAD: Zdravstveni dom Bežigrad, Lavričeva 5, tel. 31-286. V odstopnosti zdravniška služba telef. LM št. 30-300.

Zdravstveni dom SISKI: Dr. Gašperlin Janez, Cernetova 31, tel. 22-831 in 22-881.

Zdravstveni dom CENTER: Dr. Kozak Vlasta, Poljanski nasip 14, tel. 21-135. V odstopnosti zdravniška služba tel. LM 20-290.

Zdravstveni dom MOSTE: Zdravstveni dom Moste, Krekova 5, tel. 31-359. V odstopnosti zdravniška služba tel. LM 30-300.

Zdravstveni dom RUDNIK: Dr. Stanovnik Stane, ambulanta, Izanska c. 3, tel. 20-167. V odstopnosti zdravniška služba tel. LM št. 20-500. V soboto dežurna služba že od 18. ure dalje.

SKRIB ZA NARASČAJ

Glede bodočnosti našega namiznega tenisa smo torej lahko brez skrbi. Kljub vsemu to pa smemo pozabiti enega: samo to, da imamo kopico mladih igralcev, če se ni dovolj, če tem posameznikom ne bomo dajali resnih možnosti za razvoj. Hkrati pa niti ne smemo pozabiti na še mlajše, kajti tam so drugi drug za drugim v nekem določenem zaporedju se prej ali slej spet odpre - prepada in kriza. Pravega računa za naprej smo torej na dobrem. Ni nemogoče, da bi brez čas postali vodilni v Evropi, Japoncev pa verjetno ne bomo mogli ujeti, kajti tam so razvite povsem drugače. Na letošnjem državnem prvenstvu sta bila svetovna prvaka 1957 Tanaka in Egučijeva. Zložena je davno pred final, ki je doletela za usoda v drugem kolu, Egučijeva pa v četrtfinalu.

To samo minorega. Toda zaradi bud. Markovića II in ostalih mladih jugoslovani klub tak primerjavi - mnogo, prav mnogo obetajo. E. Bergant

Koča na Kalu - planinska postojanka Zasavja

Koča na Kalu, last PD Hrastnik, vabi turiste v vsakem letnem času, ne samo iz Zasavskega revirja, temveč tudi iz oddaljenih krajev Stajerske, Hradskega Zagorja in Zagreba. Priljubljena je tudi ljub-

PD Hrastnik s tov. Sentjurcem na čelu in poštovanost rudarjev planincev pa sta pripomogla, da so temeljni in prva faza gradnje depondanse že končani.

Rudarji so radi žrtvovali svoje proste ure in se odzivali pozivu gradbenega odbora, da bi s prostovoljnimi delom prispevali k čimprejšnji postavitvi te planinske postojanke, ki bo služila za odhiti ne samo njim, temveč tudi ostalim rudarjem in prebivalcem Zasavskega revirja. V bližini kočice nameravajo sezidati odprt plavalni bazen s priami, kar bo še povečevalo privlačnost te turisti. postojanke. PD Hrastnik misli na letošnjem sejmu dati in telekomunikacij kupiti nov televizijski sprejemnik, in to s prostovoljnimi prispevki članstva, v glavnem rudarjev in uslužbencev Gornjega Hrastnika. Tako bo tudi Koča na Kalu - poleg pol ure oddaljene kočice na Mrzlici - ena izmed prvih planinskih postojank s televizijskim sprejemnikom v državi.

Koča na Kalu je vse leto oskrbovana po zaslugi njenega oskrbnik Staneta Cuka in njegove žene. Zmerom je dobro preskrbljena z jedajo in odlično kafiljo. Obadva vzorno skrbita, da se vsak gost tu odlično počuti in se nerad spusti v večših megleno dolino Hrastnika.

IZPOSODILO ZA ZADOLŽNOSTE ZADOLŽNOSTE JE ČISTIM Z

ISOL

ČISTILO ZA ROVINE IN STERILNO

Geografsko društvo vabi na predavanje prof. Marvicija Zvonika o III. mednarodnem zborovanju profesorjev geografije in o poti po južnovzhodni Franciji. Predavanje bo v ponedeljek, 16. decembra ob 20. uri v Balkonski dvorani na univerzi.

Društveni odsek za znanstveno delo pa priredi v sredo, 18. decembra ob 19.30 uri diskusijski večer o geografiji mest, ki bo v Geografskem inštitutu univerze. P

Drveni ob 20.15 uri koncert za dečel abnonna MUSAKA VIVA. Solist fagotist Ivan Turšič iz Beograda, dirigent Bogo Leskovic. Koncert za godala: Jacob Gordan - »Koncert za fagot in orkester«, Ramovš - III. simfonija. K

GLEDALIŠČE

DRAMA LJUBLJANA

Ponedeljek, 16. dec. zaprto. Turek, 17. dec. zaprto. Sreda, 18. dec. ob 19.30: Goodrich-Haekelt: »Dnevnik Ane Frank«. Abnonna A. (Sedeži tudi v prodaji.)

Cetrtek, 19. dec. ob 19.30: Shakespeare: »Ukročena trmoglavka«. Premiera. Izven abonmaja. (Katarino igra Vika Grilova.) (Vstopnice v prodaji ob sreda 18. dec. od 17. ure dalje.)

Petek, 20. decembra ob 15: Golla: »Jurček«. Nastop Dedka Mraza. Zaključna predstava za osnovno šolo »Tomaž Tomičič«. (Vstopnice v prodaji ob sreda 18. dec. od 17. ure dalje.)

Sobota, 21. dec. ob 19.30: Shakespeare: »Ukročena trmoglavka«. Premiera. Izven abonmaja. (Katarino igra Vika Grilova.) (Vstopnice v prodaji ob sreda 18. dec. od 17. ure dalje.)

Nedelja, 22. dec. ob 15: Golla: »Jurček«. Nastop Dedka Mraza. Zaključna predstava za osnovno šolo »Tomaž Tomičič«. (Vstopnice v prodaji ob sreda 18. dec. od 17. ure dalje.)

IZ SENTJAKOBESKEGA GLEDALIŠČA

S 26. decembrom bo Sentjaksobsko gledališče začelo s svojimi popoldanskimi predstavami v okviru praznovanja Novoletne jelke. Na sceno so postavili »Srebrno lilijo« Hansa Fitza v priredbi Emila Smaska.

Naslednja premiera te ljubljanske gledališke hiše bo na silvestrov večer. Upriporili bodo delo zagrebškega humorista Fadila Hadžića »Vsi smo samo ljudje«.

Vsem sorodnikom in znancom sporočamo žalostno vest, da je umrl moj ljubi mož, oče in stari oče, brat in stric

ALOJZU ČESNIK upokojenec

Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek, 16. decembra 1957, ob 16. uri, iz Jožefove mrliške vežice na Zalah.

Ljubljana, Reka, Banja Luka, Kranjska gora, Drmovo, Pittsburg, dne 14. decembra 1957.

Zalujoča žena Marija, sin Božo, hčerka Slavica, snaha Gusti, zet Viktor, vnuki Branko, Alenčica, Tatjana in Izток ter ostalo sorodstvo.

DNEVNE VESTI

KOLENDAR

Ponedeljek, 16. decembra: Albina

Ob 19.30: Shakespeare: »Ukročena trmoglavka«. Izven in za podeljeje. (Vstopnice od srede, 18. dec. od 17. ure dalje.)

V Cetrtek, 19. decembra bo v Drami premiera Shakespeareove komedije »Ukročena trmoglavka«. Režijsko vodstvo uprizoritev ima inž. arch. Viktor Molka, ki je prispeval tudi osnutke za sceno. Kostumograf je akad. slikar Alenka Bartl-Serša, scenjsko glasbo je komponiral Marijan Godec. Katarino igra izmenoma Vika Grilova in Duša Počkajeva, Petruccia Boris Kraji, Pajkovića Franca, Prešentnik, Vincenzia Janca Cesar, Lucentia Danilo Benedičič, Gremia Mark Furjan, Hortenzia Janez Rohacek, Trana Andrej Kurent, Biondella Branko Miklavc, Curtsia Polke Babič, Grudna Drago Makuc, solistka Aleksander Valič, Bionda Majda Potočarjeva, vdova Helena Erjavčeva, krojača Anton Homar, lepoučarka Rudi Kosmač, Katarinca Lojze Rozman, Filipa Marjan Benedičič, Joža Vinko Podgoršek, Miklavca Branko Starič, slugo Albert Raner. V okvirni zgodbi nastopajo: Jurij Souček, kot Količ; Karlo Kristof Suk, Jože Zupan knez, Mileva Ukmarjeva krmarica, Dušan Škecl paž. France Prešentnik prvi igralec, Stane Čenik prvi lovc, Rudi Kosmač drugi lovec, Lojze Rozman prvi sluga, Polde Babič drugi sluga, Vinko Podgoršek tretji sluga.

OPERA

Ponedeljek, 16. dec. zaprto. Turek, 17. dec. ob 19.30: M. Kogoj: »Crne maske«. Abnonna red F. (Sedeži so tudi v prodaji.)

Sreda, 18. dec. ob 19.30: M. Kogoj: »Crne maske«. Abnonna red F. (Sedeži so tudi v prodaji.)

Cetrtek, 19. dec. ob 19.30: Baletni večer: Chopin: »Lilije von Elinen«; Rondo o zlatem teletu, Rossini: »Respighi«. »Fantastična prodajalca«. - Abnonna red K. (Sedeži so tudi v prodaji.)

Sobota, 21. dec. ob 19.30: Giordano: »Rigoletto«. Abnonna red Nedelja, 22. dec. ob 15: Lindpaintner: Danina. Izven in za podeljeje. (Vstopnice v prodaji ob srede, 18. dec. od 17. ure dalje.)

ORIGINAL ULTRAGIN - šport kremo dobiš v vseh pariterijah! Ta krema te ne bo razočarala.

»FLEX« dobiš pri trgovcu, kjer kupiš za svoje gospodinjstvo. Zauhtevaj »FLEX«, če hočeš kvalitativno idealno čisti masne maeže.

»L'HUILE« - special »VELVINE« - preprečuje in zdravi brez bolečin najhujše opekline od ognja in sonca! NOVOST v drogerijah!

MESTNO GLEDALIŠČE

Ljubljana - Gledališka palaša Turek, 17. dec. ob 20: Nušič: »Dr. Abnonna LMS I.

Sreda, 18. dec. ob 20: Evralnov: »Komedija o sreči«. Abnonna red Sreda, Vstopnice so tudi v prodaji.

Cetrtek, 19. dec. ob 20: Nušič: Dr. Abnonna Cetrtek II. Kolektivni. Vstopnice so tudi v prodaji.

Petek, 20. dec. ob 20: Evralnov: »Komedija o sreči«. Abnonna Petek I. Vstopnice so tudi v prodaji.

MESTNO GLEDALIŠČE CELJE

Cetrtek, 19. dec. ob 15: P. Golla: »Jurček«. Zaključna predstava za I. osnovno šolo. (Vstopnice v prodaji ob sreda 18. dec. od 17. ure dalje.)

Sobota, 21. dec. ob 15: P. Golla: »Jurček«. Zaključna predstava za I. osnovno šolo. (Vstopnice v prodaji ob sreda 18. dec. od 17. ure dalje.)

Nedelja, 22. dec. ob 10: P. Golla: »Jurček«. Izven abonmaja. Po znižanih cenah. (Vstopnice v prodaji ob sreda 18. dec. od 17. ure dalje.)

RADIO

SPORED ZA PONEDELJEK

Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, 22.55, 5.00-8.00: Dobro jutro! (pisani glasbeni spored) - vmes ob 6.40 do 6.45 Naš jedilnik; (6.00-11.00 odd. na valu 202,1 m in 98,9 mHz); 8.05 Jutrani divertimento; 9.00 Radijski potoptis - Zorin; V deželni kraljeve Sabe ob 11.15; 9.20 Poje zbor: Normana Luboffa; 9.40 »Milano - Pariz« (Nuccia Bongiovanni in Leo Souris s svojimi zabavnimi orkestrom); 10.10 Dopoldanski koncert komorne glasbe; 11.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - Med trboveljskimi rudarji; 11.35 V domačem tonu (narodne pesmi izvajajo priljubljeni ansambli in solisti); 12.00 Felix Mendelssohn: Simfonija št. 4 v A-duru, »Italijanska« (Dunajski simfonični orkester dirigira Otto Klemperer); 12.30 Kmetijski nasveti inž. N. Puppis: Uspehi kontrole molznosti za leto 1956; 12.40 »V ritmu po tipkah« (hammond orgle in klavir); 13.15 Obisk iz prejšnjega večera: Mirjana Dančur, Zvonimir Habjanec ter dirigent Ferdo Pomykala; 13.45 Umrignete in narodne pe-

KONCERTI

Drveni ob 20.15 uri koncert za dečel abnonna MUSAKA VIVA. Solist fagotist Ivan Turšič iz Beograda, dirigent Bogo Leskovic. Koncert za godala: Jacob Gordan - »Koncert za fagot in orkester«, Ramovš - III. simfonija. K

GLEDALIŠČE

DRAMA LJUBLJANA

Ponedeljek, 16. dec. zaprto. Turek, 17. dec. zaprto. Sreda, 18. dec. ob 19.30: Goodrich-Haekelt: »Dnevnik Ane Frank«. Abnonna A. (Sedeži tudi v prodaji.)

Cetrtek, 19. dec. ob 19.30: Shakespeare: »Ukročena trmoglavka«. Premiera. Izven abonmaja. (Katarino igra Vika Grilova.) (Vstopnice v prodaji ob sreda 18. dec. od 17. ure dalje.)

Petek, 20. decembra ob 15: Golla: »Jurček«. Nastop Dedka Mraza. Zaključna predstava za osnovno šolo »Tomaž Tomičič«. (Vstopnice v prodaji ob sreda 18. dec. od 17. ure dalje.)

Sobota, 21. dec. ob 19.30: Shakespeare: »Ukročena trmoglavka«. Premiera. Izven abonmaja. (Katarino igra Vika Grilova.) (Vstopnice v prodaji ob sreda 18. dec. od 17. ure dalje.)

Nedelja, 22. dec. ob 15: Golla: »Jurček«. Nastop Dedka Mraza. Zaključna predstava za osnovno šolo »Tomaž Tomičič«. (Vstopnice v prodaji ob sreda 18. dec. od 17. ure dalje.)

»ELEKTROTEHNA«

elektrotehnično podjetje - LJUBLJANA

obvešča svoje cenjene odjemalce, da bo

LETNA INVENTURA

V GLAVNIH SKLADIŠČIH V KOTNIKOVU 12

od vključno 23. decembra 1957 do vključno 4. januarja 1958

V DETALISTIČNI TRGOVINI NA TITOVU 23

pa dne 2. in 3. januarja 1958.

V navedenem času bo skladišče za promet s strankami zaprto. Zadnji dan izdaje blaga bo dne 21. decembra 1957 in prvi dan izdaje istega dne 6. januarja 1958.

Med časom inventure naročeno blago bo odpremljeno po zaključeni inventuri.

KINO

SPORED ZA PONEDELJEK

»UNION«: jugoslovanski film »SOBOTNO ZVEČERJE«. Tednik: »Prvi slovenski festival telesne kulture«. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 je matineja sovjetskega barvnega filma »NOVOLETNI PISILJA«.

»KOMUNA«: poljski film »KANAL«. Tednik: Dinar na dinar. Predstave ob 15, 17, 19 in 21.

»SLOGA«: meh. film »NE ZANIKAM SVOJE PRETEKLOSTI«. Tednik FN 50. Predstave ob 15, 17, 19 in 21.

»VIC«: franc. zabavni film »JULIETA«. Tednik: FN 50. Predstave ob 15, 17, 19 in 21.

Prodaja vstopnic v vseh kinematografih od 9 do 11 in od 14 dalje.

»SOCA«: Zaprto!

MLADINSKI KINO »LM«. Kotnkova 8: brazilski film »SINHA MOCA«. Predstavi sta vsak dan ob 10 in 15.

»SISKA«: francoski film »HEROJSO UTRUJENI«. gl. vlogi: Yves Montand, Maria Felix. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje.

»TRIGLAV«: amer. barvni film »POSELEDNJI APAC«. Tednik: V gl. vlogi: Burt Lancaster in Jean Peters. Predstave ob 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje. Danes zadnjikrat.

»LITOSTROV«: danski film »SE NI PREPOZNO«. FN št. 49, ob 18 in 20. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave.

KAMNIK »DOM«: ameriški barvni film »ROBERTA«.

»BUD«: ameriški film »TRENUTKI OBUPA«. ob 20.

NOVO MESTO »KRKA«: ameriški barvni cinemas. film »DOLLINA NASILJA«.

KRANJ »STORČE«: amer. film »ONSTRAN GOZDA«. ob 16, 18 in 20.

JESENICE »RADIO«: slov. film »NE ČAKAJ NA MAJ«. ob 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje.

JESENICE »PLAVZ«: Zaprto.

JESENICE - KOR. BELA: ital. barvni film »PLAZA«. ob 19.

MALI OGLASI

INDUSTRIJSKO PODJETJE v Ljubljani sprejme medznega knjigovodjo s takojšnjim nastopom. Po možnosti s prakso. Nasilov v ogl. odd. R-3710-1

KOVINSKO PODJETJE CELJE sprejme v sklopu skladišča (trgovski pomočnik z izobrazbo, večje število ključavničarjev in strojnih ključavničarjev ter 2 elektro in enega avtomatnega inženirja. Plača po tarinih pravniki podjetja. R-3667-1

ISCEMO poverjenke za pridobivanje naročilov za revijo MARENKIN letni sklad za vse kraje Slovenije. Zaslugek dober. Interesenti naj se javijo pisмено ali osebno na Upravo revije MARENKIN, Ljubljana, Trnovska 2, od 9-12. R-3926.

MARIBOR

Ponedeljek, 16. decembra

DEŽURNA LEKARNA

»Planika«, Glavni trg 20

NARODNO GLEDALIŠČE

Ponedeljek, 16. dec. ob 19.30: Pucenice: »Madame Butterfly«. Red LMS 3.

Usahnilo je življenje naše najdražje mamic in plemenite žene, hčerke, sestre, svakinje in tete

ANDICE PIRC roj. BELIN

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, 17. decembra 1957, ob 15.30, iz Antonove mrliške vežice na pokopališče na Zalah.

Zalujoči: mož Ivo, hčerki Božena in Zdenka, sinova Dušan in Janez, mati Ottilija, brat Oldo, sestri Vera in Draga ter rodbine Pirc, Belin-Ročak, Pečar, Sulgoj.

Tržič, Ljubljana, Trbovlje, Vreme, Zimariče, Kočevje, dne 15. decembra 1957.

Umrli nam je naša preljuba zlata mama

IVANKA DEBELAK roj. JEZERSEK stara 89 let.

Pokopali jo bomo v ponedeljek, dne 16. decembra 1957, ob 15. uri, na Bledu.

Zalujoči: hčere ing. Joža Debelak, Vera Lesjak, Marijana Ptaček, zeta Stane Lesjak in Jaro Ptaček, vnuki ing. Vito, Marija, Lučka, Snežna, Ajda, Klas in pravnuki Barbara, Spelca, Urban.

Sporočamo žalostno vest, da je prenehalo biti srce našega predobrega očeta, deda, pradedca, brata, tasta in svaka

JOŽETA LEONA bivšega krojaškega mojstra v Celju

Našega predragega očka bomo pokopali v torek, dne 17. decembra 1957, ob 15. uri, na Mestno pokopališče.

Hčerke: Mina, Pavla in Draga z družinami, sestre: Marija Vihar, Pepca dr. Petkova-Velikovec, zeti: Kranjc, Zavec, Dolžan, svak dr. Franc Petek, vnuki in pravnuki.

Celje, Velikovec, dne 15. decembra 1957.

V navedenem času bo skladišče za promet s strankami zaprto. Zadnji dan izdaje blaga bo dne 21. decembra 1957 in prvi dan izdaje istega dne 6. januarja 1958.

Med časom inventure naročeno blago bo odpremljeno po zaključeni inventuri.

V navedenem času bo skladišče za promet s strankami zaprto. Zadnji dan izdaje blaga bo dne 21. decembra 1957 in prvi dan izdaje istega dne 6. januarja 1958.

Med časom inventure naročeno blago bo odpremljeno po zaključeni inventuri.

V navedenem času bo skladišče za promet s strankami zaprto. Zadnji dan izdaje blaga bo dne 21. decembra 1957 in prvi dan izdaje istega dne 6. januarja 1958.

Med časom inventure naročeno blago bo odpremljeno po zaključeni inventuri.

Izenačeno kakor še nikdar V nove dni -- z lepimi obeti

V prvem polčasu -- vse!

Polom Zagreba

najboljši igralci tekme. Sodnik Botič iz Valjeva.

Različna polčasa

Zagreb, 15. dec. -- Čeprav sta mošči igrali na zelo slabem in spolzkem igrišču, je bila igra v glavnem zadovoljiva. V prvem polčasu je povsem prevladoval Dinamo, po odmoru pa sta bila tekmeča izenačena. Strelci: Benko v 29. min. z 11 m. Tapiška (avtogol) v 35. min. in Lipščinovič v 57. min. za D. Koščak (avtogol) za S.

Lepa tekma

Beograd, 15. dec. -- Tekma je bila lepa in enakovredna. Partizan je bil nekoliko boljši v začetku in pred koncem. Sarajevčani so prevladovali ves ostali čas. Strelci: Kokot v 48. min. za Z. in Mihajlovič v 50. min. za P. Gledalci je bilo okrog 10.000. Sodnik Kováč iz Sombora.

Vardar : Radnički 3:2 (1:1)

Vojvodina : Zagreb 6:1 (3:0)

Hajduk : Split 2:2 (1:1)

Partizan : Željezničar

1:1 (0:0)

Dinamo : Spartak 3:1 (2:0)

Budućnost : Crvena zvezda

2:0 (2:0)

288 golov je pod streho

Tako izenačena državna nogometna prvenstva kakor leto se ni bilo. Ne samo v Jugoslaviji, temveč v nekaterih drugih državah. Tako je bilo v prvih 45 minutah. Budućnost je bila v prvih 45 minutah. Budućnost je bila v prvih 45 minutah.

ARKIJSKA LISTVICA PO KONČANEM JESENSKEM PRVENSTVU

Table with 13 columns (Rednički, Dinamo, Partizan, Vardar, Hajduk, Crvena zvezda, Vojvodina, Željezničar, Budućnost, Spartak, Split, Velež, Beograd, Zagreb) and 13 rows of statistics.

LESTVICA PLASMAJA PO KOLIH

Table with 13 columns (I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII) and 13 rows of statistics.

Opomba uredništva: Kadar si je več moštvo delilo mesto, smezmarj vpisali samo najvišje število. Primeri: po 1. kolu so si Crvena zvezda in Željezničar delili 10-12. mesto; vsem-samo visoki delo.

svico delo prvenstva. Se bolj pa na lestvico plasmanov v pomembnih kolih, ki smo jo pripravili hkrati. Prvo moštvo loči od zadnjega samo osem točk. In ne samo to, oči se ločijo navzdol, kolikor jih ima Radnički, se na vsaki nadaljnji stopnji do šestete pojavlja po eno moštvo. Za primer, iz lanskega prvenstva si je vredno ogledati rep lestvice. Lanj ob tem času je bil prvak Crvena zvezda z 23 točkami, zadnji pa sarajevski S. Razpon je znašal torej 16 točk, prvi pa je bil pred naslednjim za cele štiri točke. Ali se kaj drugega? Na čelu je bilo lesto izmenoma pet klubov. Startno palico rdeče luči pa si je podajalo kar sedem moštvo -- ali polovica vseh sodelujočih. Med temi sta bila tudi lanskii prvak -- osem -- in največkrat zadel v nasprotnikovo mrežo (36). Največja uspeha sta se mu namnela s senzacionalnima zmaganja proti Dinamu in Partizanu, v obeh prva tekma (5:0 tekmeča), ki ju je oha odpravil s po 4:0. Dina mo ni zmeraj zaigran seljivo. To se vidi iz njegovih hudih tepen, za druga na lestvici pravzaprav preduho. Izgubil je proti Hajduku 1:5. Partizan je bil v Radničkem 0:1. Zagrebški spavil pa se lahko tolažilo z znanim izrekom: Konec dober, vse dobro. V zadnjih treh tekmah je namreč pobral ves izkupicek. Bronasto kolajno ima za zjad Partizan, ki je bil v sedmih kolih na vrhu lestvice in še v dveh drugih. Na drugem pa tretje mesto. Beograščani so izvrstno začeli. Prvi

Se eno leto -- brez Evrope

PRED LETOSNIM FINALOM ZA DAVISOV POKAL V TEM ELITNEM TEKMOVANJU VES POVOJNI ČAS GOSPODIJALO AVSTRALCI IN AMERICANI

V daljni Avstraliji se bliža letošnje tradicionalno teniško tekmovanje za Daviso vokal koncu in kar se skokoletnemu vsiku. Od 26. do 28. decembra bo znameniti stadion Koyoung v Melbourneu prikorisile letošnjega finala. Kakor že vsa leta po vojni, se bosta tudi tokrat pomerili reprezentanci Avstralije in ZDA.

Nobeno evropsko moštvo torej po vojni še ni prišlo v finale. Tudi leto je bilo za evropske šampione -- Belgijci tekmovali v Belgiji. To pravzaprav ni presenetljivo, čeprav so v zadnjih letih Američani precej popustili in jim igralci z naše celine zmeraj bolj srečno po primatu. V tekmah za Daviso vokal -- v mislih imamo mednarodni final -- pa se morajo rade z nasprotnikom vsakokrat boriti tudi z nenavadnim terenom. Američani in Avstralski igrači namreč v travnatih igriščih, evropske tekme pa so -- razen Wimbledonskih -- na peščenih. Evropske ekipe so tako zmeraj v zadregah, ker je mednarodni finale zmeraj v divizi, ki brani pokal. K vsemu temu je treba šteti še drugo novosteno. Trenutno gotovo najboljši Evropejci -- Švedski igrači med Zernanom (Mbr) in Bicanem (Rad.) je sedanjih oblačnih na tleh, narkar je sodnik nastel do šest. Bicanč je nato spet divjil in konično borbo. Po končnem nastopu mu je postalo slabo in se je onemestvil. Po zdravniškem nasvetu so ga odpeljali v bolnišnico, kjer pa je okrog 13.30 ure umrl. Zdravniki so konstatirali krvni izliv v možgane. Letošnji evropski prvak Belgija po

splošnem mnenju ni najmočnejše evropsko moštvo. V vseh zadnjih evropskih evropske cone sta bila rutinirana Belgija Washer in Brichant na robu poraza. V četrtfinalu proti Mahiki, v polfinalu proti Veliki Britaniji in v finalu proti Italiji sta zmaganila šlo potem, ko se je po drugem dnevu izid boja glasil 2:1 in korist ujunih nasprotnikov. Zanovito je, da sta v vseh teh srečanjih izgubila igra parov, zmaganja pa v obeh igrah posameznik na zadnji dan.

V mednarodnem finalu proti ZDA je bilo narobe. Belgija sta v parih porazila letošnja Wimbledonška zmaganca stara Američana Seixasa in Mullova, zato pa je Brichant nepriskakovano izgubil proti Flamu, kar je

AVSTRALIJA ALI ZDA?

Finalo letošnjega tekmovalna brzokne bo prineslo nobenega presenečenja. To se pravi, da bodo Avstralski brez težav zmagali in tako povečali razmerje povojnih uspehov. Američani so zmaganje petkrat. Avstralski pa doslej šestkrat.

Boksarski dvoboj v Mariboru

Maribor, 15. dec. -- V dvoranu "Udarnika" v Mariboru je bil do danes prijateljski boksarski dvoboj med Radničkim in Slavovskega Broda in domaćim "Mariborom". Gostje nede, niso bili najboljši domačinom kos in so dvoboj izgubili 3:0. Najboljši borb je središnji kategoriji med Sibilo (M) in Zorkom (R); zmagal je prvi.

REM KRIMA V GRAZU

Graz, 15. dec. -- Nogometni ljubljanskega Krima so danes igrali neodločeno 3:3 (1:0) s kombiniranim moštvom AC Grava.

Z Izraelom -- igra Wales

ZURICH, 15. dec. Pri sedmih File so danes izrežali nasprotnika za nogometna Izraela. Zmagovalec tega dvokrognega dvoboja bo šestinajsti finalist svetovnega nogometnega prvenstva 1958 na Švedskem.

REMI KRIMA V GRAZU

Graz, 15. dec. -- Nogometni ljubljanskega Krima so danes igrali neodločeno 3:3 (1:0) s kombiniranim moštvom AC Grava.

Z Izraelom -- igra Wales

ZURICH, 15. dec. Pri sedmih File so danes izrežali nasprotnika za nogometna Izraela. Zmagovalec tega dvokrognega dvoboja bo šestinajsti finalist svetovnega nogometnega prvenstva 1958 na Švedskem.

REM KRIMA V GRAZU

Graz, 15. dec. -- Nogometni ljubljanskega Krima so danes igrali neodločeno 3:3 (1:0) s kombiniranim moštvom AC Grava.

Z Izraelom -- igra Wales

ZURICH, 15. dec. Pri sedmih File so danes izrežali nasprotnika za nogometna Izraela. Zmagovalec tega dvokrognega dvoboja bo šestinajsti finalist svetovnega nogometnega prvenstva 1958 na Švedskem.

REM KRIMA V GRAZU

Graz, 15. dec. -- Nogometni ljubljanskega Krima so danes igrali neodločeno 3:3 (1:0) s kombiniranim moštvom AC Grava.

Z Izraelom -- igra Wales

ZURICH, 15. dec. Pri sedmih File so danes izrežali nasprotnika za nogometna Izraela. Zmagovalec tega dvokrognega dvoboja bo šestinajsti finalist svetovnega nogometnega prvenstva 1958 na Švedskem.

Prvenstvo v malem -- in tudi zelo dobro

Namiznoteniški klub Branik iz Maribora je včeraj priredil drugi članski republiški turnir, na katerem so se zbrala skoraj vsa moštva iz Slovenije. V pretesnih prostorih je bilo zbranih nad 60 igralcev in igralcev, tako da je bil turnir pravzaprav ponovno slovensko prvenstvo v malem. V Mariboru nista nastopila samo Podobnik (ki je od včeraj srečni očka) in Kern. Rezultati in igre na turnirju so ponovno pokazali, da so slovenski igralci v zadnjem obdobju močno napredovali.

Dalje uspešni v ČSR

Na namiznoteniškem tekmovalni v Prerovu so jugoslovanski igralci zmagali šestkrat nad češkoslovaškimi reprezentanti, dve igri pa izgubili. Reprezentanti

Split v dveh taborih

Split, 15. dec. -- Splitci so bili prvič po vojni pri prvenstvenih tekmi razdeljeni v dva tabora. Oboji -- tisti, ki so navjajali za Hajduka, in tisti, katerih srca so gorela za Split, pa so bili razočarani.

Prvek brez moči

Skopje, 15. dec. -- Domače moštvo je navdušilo 20.000 gledalcev, saj je z zrela igra povsem onemoglo jevenskega prvaka. Le moštvo je odličnem vrstnem, Beograščani, ker je Vardar igral precej vzemirjen. Tudi vodstvo, Radničkova ni moglo zvesti domačini. Odlučnem vrstnem, Beograščani, ker je Vardar igral precej vzemirjen. Tudi vodstvo, Radničkova ni moglo zvesti domačini.

Split v dveh taborih

Split, 15. dec. -- Splitci so bili prvič po vojni pri prvenstvenih tekmi razdeljeni v dva tabora. Oboji -- tisti, ki so navjajali za Hajduka, in tisti, katerih srca so gorela za Split, pa so bili razočarani.

Prvek brez moči

Skopje, 15. dec. -- Domače moštvo je navdušilo 20.000 gledalcev, saj je z zrela igra povsem onemoglo jevenskega prvaka. Le moštvo je odličnem vrstnem, Beograščani, ker je Vardar igral precej vzemirjen. Tudi vodstvo, Radničkova ni moglo zvesti domačini.

Split v dveh taborih

Split, 15. dec. -- Splitci so bili prvič po vojni pri prvenstvenih tekmi razdeljeni v dva tabora. Oboji -- tisti, ki so navjajali za Hajduka, in tisti, katerih srca so gorela za Split, pa so bili razočarani.

Prvek brez moči

Skopje, 15. dec. -- Domače moštvo je navdušilo 20.000 gledalcev, saj je z zrela igra povsem onemoglo jevenskega prvaka. Le moštvo je odličnem vrstnem, Beograščani, ker je Vardar igral precej vzemirjen. Tudi vodstvo, Radničkova ni moglo zvesti domačini.

Split v dveh taborih

Split, 15. dec. -- Splitci so bili prvič po vojni pri prvenstvenih tekmi razdeljeni v dva tabora. Oboji -- tisti, ki so navjajali za Hajduka, in tisti, katerih srca so gorela za Split, pa so bili razočarani.

FRANCE KLOPCIC: Novi dokumentarni podatki iz sovjetskih arhivov

(O udeležbi Jugoslovancev pri revolucionarnih dogodkih v Rusiji od leta 1917-1920)

Dejavnost jugoslovanskih komunistov se je torej razprostirala na mnoge kraje obirne sovjetske Rusije. Politična dejavnost se ni omejevala zgolj na partijsko organizacijo. Uveljavljala se je tudi navzven. Ker se je kraljevski srbski konzulat v Moskvi izpremenil v središče protivojvske dejavnosti, je Jugoslovanska komunistična skupina 23. avgusta 1918 poslala ljudskemu komisariatu za zunanje zadeve pismo, v katerem predlaga zapreti konzulat. Kasneje, 23. aprila leta 1919, so jugoslovanski komunisti organizirali v Odesi Jugoslovanski svet delavskih in kmečkih odpolencev z namenom, da izvrši repatriacijo bivših vojni ujetnikov jugoslovanskih narodnosti iz Rusije nazaj v domače kraje. Beograjska vlada pa ni hotela priznati tega sveta in ni odgovarjala na njegove brozjavke. Stevilni so podatki o udeležbi Jugoslovancev v rdeči armadi. Po razpisu dobrovojskega korpusa je v Odesi ostal le rezervni bataljon in nekaj čet. Iz teh vest so v začetku leta 1918 organizirali prvi jugoslovanski odred Rdeče armade, ki je štel 600-700 mož. Drugi jugoslovanski odredi so se oblikovali v Jekaterinoslavu, Saratovu, Samari,

Pomembno središče jugoslovanskih rdečih čet je bil okraj Caricin -- Crni Jar. Poleti 1918 je tu bilo nad tisoč Jugoslovancev. Semkaj se je pretokel tudi odred Nikole Grulovića, ki je štel sto mož. Poleg tega je prisel srbski bataljon z nekaj sto vojakov, ki mu je poveljeval Dimitrijevič. Vse te čete so hrabro branile Caricin pred številnimi protirevolucionarnimi generali. Neki Seremet je pisal pismo Lapajnetu, bivšemu oficirju dobrovojskega korpusa: "Lahko napišete v časnik, da se okoli 200 naših nahaja na fronti proti donskim kozakom in da sta bila dva bivša oficirja že ranjena v bojih... Mnogo vojakov je ranjenih, toda tepejo se junaka."

Novi dokumentarni podatki iz sovjetskih arhivov

Prvi Caricinu se je oblikoval tudi Prvi jugoslovanski komunistični polk. Udeležil se je mnogih bojev. Kako visokega bojevnega duha so bili vojaki, dokazuje poročilo, da je konjeniški eskadron polka uničil 250 belih kozakov. V Ukrajini se je v vrstah IV. armade bojeval odred 600 Jugoslovancev, ki ga je vodil Gustav Barabáš. Zaradi svojih vojaških sposobnosti je Barabáš kasneje postal načelnik štaba IV. armade. Pozneje kot v središču in na jugu Rusije so se rdeči armadi in revoluciji pridružili Jugoslovanci, ki so živeli v severnih pokrajinah in v Sibiriji. V teh krajih so se zbirale protirevolucionarne sile in čete zahodnih držav. Nasilno so mobilizirale jugoslovanske pripadnike in jih pošiljale zoper rdečo armado. Toda Jugoslovanci so uhajali iz teh belih čet, se upirali in prehajali na stran rdečih vojsk. Jugoslovanska komunistična skupina je pošiljala mednje svoje agitatorje, ki so pogosto žrtvovali svoje življenje, agitirajoč za sovjetsko oblast. "Privolzka Pravda" je pisala septembra 1918: "Med srbskimi vojaki, ki se nahajajo z antantnimi vojskami na Murmanskem polotoku, je izbruhnil upor; Srbi se odpovedujejo odhajati na fronto zoper Ruso." "Izvestija" pišejo avgusta 1919, da se po poročilih ujetih in prebežnikov "Srbi okužujejo z boljše vizmom ter se odpovedujejo i v boj. V Novonikolajevsku (sedanji Novosibirsk F. K.) so se dve njihove čete uprle, da ne gredo na postojanke. Istčasno imamo pojave, da se bivši jugoslovanski vojni ujetniki v Sibiriji zbirajo v rdeče odrede. Leta 1918 so skoraj vsi Jugoslovanci Krasnojarska vstopili v rdečo armado. Konec leta 1919 je Hrvat Marion v Irkutsku organiziral delavsko-kmečki odred iz jugoslovanskih vojakov v času, ko je mesto Irkutsk še bilo v rokah belih češkoslovaških legij. Med Jugoslovanci v Ačinsku je delovala partijska skupina pod vodstvom dr. Pavla Gregorića, še živečega člana CK ZKJ. Nacionalisti so v Sibiriji organizirali Jugoslovanski polk, ki so mu dali ime Matije Gubca. Hotel so ga uporabiti na strani Kolčaka proti sovjetom, vendar se jim to ni posrečilo. Vojaki niso šli proti boljševikom, niso se podredili takim poveljem. Kasneje, leta 1920, so celi bataljoni tega polka z oklopnimi vlaki vred prešli na stran rdeče armade. V središji Aziji so prav tako obstojale jugoslovanske čete v rdeči armadi. Samo v Turkmeniji (zahodni Turkestan) je leta 1920 izbruhnilo tisoč Jugoslovancev odšlo v rdečo vojsko okoli 300 mož. V mestu Vernij (sedanja Alma-Ata) je jugoslovanska četa štela 100 vojakov. Nima pa pisec podatkov, koliko Jugoslovancev je pristopilo k rdečim v samem Taskentu, v okolici katerega so bila ogromna taborišča za vojne ujetnike, kjer so številni Slovenci postali rdečearmejci in komunisti. Kot edino Jugoslovanko, ki se je bojevala v rdeči armadi, imenuje pisec Elzo Berković, rodom iz Bosne. Služila je kot sanitarna sestra, pozneje kot zdravstvena pomočnica. Preživela je v ZSSR vsa kasnejša leta do druge svetovne vojne, ki se jo je udeležila kot vojaški zdravnik. Podrobno pisec opisuje bojvena dejanja legendarnega jugoslovanskega heroja, poveljnika rdeče armade Aleksa Dundića, ime katerega je vklesano v Kremeljski zid v Moskvi. "Rdeči Dundić je padel 8. julija 1920 na sovjetsko-poljskem bojišču nedaleč od mesta Rovno, kjer mu je postavljen spomenik. V bojih za utrditev sovjetske oblasti je padlo stotine in tisoče Jugoslovancev, ki so si priborili priznanje in ugled v rdeči armadi, ki so svojo revolucionarno zavestjo in požrtvovalnostjo pomagali braniti pridobitve oktobrskere revolucije, mlado sovjetsko republiko. Mnogi so se vrnili nazaj v Jugoslavijo, primorski Slovenci pa v domače kraje pod Italijo. Izkusnje, ki so jih iz Rusije prinesli s seboj bivši vojni ujetniki, niso propadle. Naše so plodna tla na slovenski, hrvaški, srbski zemlji. Od uporov v Judenburgu, Murau in Radgoni leta 1918, do stavek in političnih borb leta 1919-1920, do ustanovitve Komunistične partije Jugoslavije -- takšni so spomeniki, ki jih je ustvarila revolucionarna doba leta 1917-1921. Nemajhne zasluge v tem so imeli tudi udeleženci oktobrskere revolucije v Rusiji."